

TABELARNI PREGLED UPR PREPORUKA PO OBLASTIMA

Ukupno je Bosni i Hercegovini dostavljeno 167 Preporuka od kojih je:
prihvaćeno 131 / djelimično prihvaćeno 33 / nije prihvaćeno 3

TREKUTNI STATUS PROVEDBE PREPORUKA IZ PRETHODNOG KRUGA OZNAČEN IZBOROM 4 PONUĐENA ODGOVORA KAKO SLIJEDI:

rb	OBLAST	1. potpuno provedena	2. djelimično provedena	3. preporuka čija je provedba na čekanju	4. istaknuta preporuka	Ukupno preporuka
C.1.	<i>INSTITUCIONALNI KAPACITETI</i>	-	3	5	-	8
C.2.	<i>OMBUDSMENI I OPCAT</i>	-	10	-	-	10
C.3.	<i>BORBA PROTIV KORUPCIJE</i>	-	2	-	-	2
C.4.	<i>ZABRANA DISKRIMINACIJE</i>	2	7	14	-	23
C.5.	<i>RAVNOPRAVNOST SPOLOVA</i>	7	9	-	-	16
C.6.	<i>GRAĐANSKA I POLITIČKA PRAVA</i>					
C.6.1.	<i>Pravo na život, slobodu i sigurnost</i>	-	-	3	-	3
C.7.	<i>OSNOVNE SLOBODE I UČEŠĆE U JAVNOM I POLITIČKOM ŽIVOTU</i>					
C.7.1.	Sloboda izražavanja	1	6	-	-	7
C.7.2.	Sloboda medija	-	6	-	-	6
C.7.3.	Vjerske slobode	2	1	-	-	3
C.7.4.	Zabrana svih oblika ropstva	11	2	-	-	13
C.7.5.	Pravosuđe, uključujući nekažnjivost i vladavinu prava	7	10	1	-	18
C.8.	<i>EKONOMSKA, SOCIJALNA I KULTURNA PRAVA</i>	-	6	-	-	6
C.8.1.	<i>Obrazovanje</i>	-	8	1	-	9
C.9.	<i>PRAVA RANJIVIH GRUPA</i>					
C.9.1.	Prava djeteta	5	11	-	-	16
C.9.2.	Lgbti	1	3	-	-	4
C.9.3.	Osobe sa invaliditetom	-	11	-	-	11
C.9.4.	Nacionalne manjine	2	7	-	-	9
C.9.5.	Raseljene osobe i povratnici	-	3	-	-	3
	STATUS UKUPNO STATUS PREPORUKA	38	105	24		167

-TABELARNI PRIKAZ UPR PREPORUKA PO OBLASTIMA

**Ukupno je Bosni i Hercegovini dostavljeno 167 Preporuka od kojih je:
prihvaćeno 131 / djelimično prihvaćeno 33 / nije prihvaćeno 3**

TRENUTNI STATUS PROVEDBE PREPORUKA IZ PRETHODNOG KRUGA OZNAČAVA SE IZBOROM
4 PONUĐENA ODGOVORA KAKO SLIJEDI:

- 1- potpuno provedena preporuka**
- 2- djelimično provedena preporuka/**
- 3- preporuka čija je provedba na čekanju/**
- 4- istaknuta preporuka**

U kolonu „KOMENTAR“ institucije mogu unijeti komentar, kao odgovor na Preporuke:

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvaćanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			INSTITUCIONALNI KAPACITETI		
1.	106.105.	Prihvaćena	Poduzeti dalje mjere kako bi se osigurala učinkovita provedba međunarodnih instrumenata za ljudska prava i kako bi se poboljšala saradnja između različitih institucionalnih nivoa (Italija)	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: VMBiH usvojilo je Metodologiju za izvještavanje o provođenju međunarodnih ugovora (UN i EU) u oblasti ljudskih prava u BiH (2017.), implementacija u toku
2.	106.21.	Prihvaćena	Poduzeti mjere za poboljšanje suradnje i koordinacije aktivnosti među tijelima na svim razinama koja imaju ulogu u promicanju i zaštiti ljudskih prava (Irska);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: Predložena je uspostava Kordinacijskog tijela za izvršenje i praćenje preporuka u oblasti ljudskih prava u BIH
3.	106.16.	Prihvaćena	Usvojiti sveobuhvatni Nacionalni plan za ljudska prava kao sveobuhvatni dokument koji sadrži učinkovite mjere za sva pitanja ljudskih prava (Hrvatska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Nisu usvojene predložene strategije u oblasti ljudskih prava i diskriminacije i novi prijedlog MLJPI za usvajanje i Sveobuhvatnog programa Komentar Vlade RS Strateški dokument Pravci razvoja MUP RS za period 2017-2021. godina u Strateškoj oblasti Bezbjednost građana, zajednice i imovine, kao jedan od ciljeva razvoja predviđa cilj „Unapređenje zaštite i poštovanja ljudskih prava“. Akcioni plan za sprovođenje Pravaca razvoja MUP RS propisuje konkretne aktivnosti koje će se realizovati u MUP RS, a koje za cilj imaju unapređenje poštovanja

					<p>prava lica lišenih slobode, jačanje kapaciteta i mehanizama za prevenciju torture, razvijanja koncepta demokratskog rada policije i dr.</p> <p>Nejasno je šta znači nacionalni plan za ljudska prava, i ne može se usvojiti jedan „nacionalni„ plan kako bi se realizovala ova preporuka, kao i preporuka 107.17, niti nosilac ove aktivnosti može biti samo MLJPIBiH, trebalo bi za Republiku Srpsku izraditi nacionalni plan.(106.16; i 106.17)</p>
4.	106.27.	Djelimično prihvaćena	Izraditi i usvojiti antidiskriminacijske strategije u cijeloj zemlji, u uskoj suradnji sa svim relevantnim dionicima s obzirom na seksualne orijentacije i rodni identiteta i romskom zajednicom (Njemačka);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Isto
5	106.17.	Prihvaćena	Razviti i provesti nacionalni akcijski plan za ljudska prava, kako bi se uokvirio sustavni pristupa u promicanju i zaštiti ljudskih prava (Indonezija);		
6.	106.30.	Djelimično prihvaćena	Provesti Zakon o suzbijanju diskriminacije usvajanjem antidiskriminacijske strategije i akcijskog plana (Srbija);		
7.	106.24	Prihvaćena	Izraditi nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije, uključujući treninge za službenike na provedbi zakona i pravne stručnjake, te provesti kampanju za podizanje javne svijesti (Francuska);		
8.	106.23.	Prihvaćena	Unaprijediti programe edukacije za ljudska prava, posebice one namijenjene za suce i službenike na provedbi zakona (Alžir);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Centari za edukaciju sudija i tužila i Agencija za državnu službu BiH ca kontinuirano provode obuke iz oblasti ljudskih prava CEST i Pokrenut je IPA projekat Antidiskriminacija. MLJPI je izradilo smjernice za obuke iz oblasti ljudskih prava</p> <p>Komentar GC FBiH GCFBiH dao je saglasnost na plan i program CESTA na osnovu</p>

					<p>kojeg se permanentno odvijaju obuke o zločinu iz mržnje prema pripacnicima/pripadnicama različitih vulnerabilnih grupa građana/građanki u skladu sa izmjenjenim zakonodavstvom u oblasti krivice.</p> <p>Komentar Vlade Rs Vlada Republike Srpske nije dala saglasnost na prijedloge u pogledu izrade jednog dokumenta koji bi se odnosio na oblast ljudskih prava jer je u skladu sa Ustavom BiH oblast ljudskih prava u iskučivoj nadležnosti entiteta. Na Policijskoj akademiji Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske se u okviru nastavnog predmeta „Ljudska prava i policijska etika“ vrši edukacija kadeta (budućih policijskih službenika) o zaštiti i poštivanju ljudskih prava u skladu sa domaćim zakonima i međunarodno priznatim standardima o ljudskim pravima. U okviru stručnog usavršavanja postoji razvijeno nekoliko kurseva u okviru kojih se obrađuju teme vezane za ljudska prava. Ministarstvo pravde Republike Srpske u okviru godišnjeg programa rada Centra za edukaciju sudija i tužilaca Republike Srpske uvrštava teme koje se odnose na zaštitu ljudskih prava i ova edukacija se provodi kontinuirano</p>
--	--	--	--	--	--

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			OPCAT		
9.	106.13.	Djelimično prihvaćena	Ubrzati uspostavu Nacionalnog preventivnog mehanizma, u skladu sa svojim obvezama prema OPCAT-u (Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Izmjene Zakona o Ombudsmenima za ljudska prava upućene su u Parlamentanu skupštinu BIH, čime se osigurava realizacija preporuka</p>
10.	106.14.	Djelimično	Uspostaviti nacionalni mehanizam kako bi se spriječilo mučenje u skladu s OPCAT-om (Francuska);		
11	106.15.	Djelimično prihvaćena	Djelovati u skladu s prethodnim obvezama i uspostaviti nacionalni preventivni mehanizam kao što je definirano u OPCAT-u te osigurati dostatna		

		sredstava za njegov rad (Mađarska);		
--	--	-------------------------------------	--	--

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			OMBUDSMENI		
12.	106.6.	Prihvaćena	Jačati kapacitete Institucije Ombudsmena; pojačati potporu vlade ovoj instituciji i uzeti u obzir preporuke (Francuska);	2-djelimično provedene preporuke	<p>Komentar Vlade RS U okviru teksta preprpuke pominje se termin Vlade, te nije jasno na koju vladu se odnosi.(106.6) U okviru teksta preporke koristi se termin nacionalni. Potrebno uvažiti činjenicu da postoji samo Ombudsmen BiH, te težiti ispravku u pravcu brisanja termina nacionalni.(106.7) U okviru teksta preporke koristi se termin „državne razine“ te nije jasno zbog čega jer je činjnica da u skladu sa Ustavom ne postoji jedno takvo tijelo. Ovdje je jasno da se radi o Ombudsmen BiH u BiH.(106.8)</p>
13.	106.7.	Prihvaćena	Jačati kapacitete i poboljšati učinkovitost nacionalnog ombudsmena, osiguravajući potpunu usklađenost s Pariškim načelima (Njemačka);		
14.	106.8	Prihvaćena	Dodjeliti dovoljno sredstava za jačanje državne razine Ombudsmena za ljudska prava i omogućiti ranu provedbu preporuka Venecijanske komisije (Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske);		
15.	106.9.	Prihvaćena	Omogućiti Ombudsmenu potrebna financijska sredstva, s ciljem da sačuva svoj "A" status akreditacije (Maroko);		
16.	106.10.	Prihvaćena	Osigurati proračunsku i pravnu pomoć Ombudsmenu za ljudska prava kako bi se osigurala njegova učinkovitost i institucionalna nezavisnost (Poljska);		
17.	106.11.	Prihvaćena	Povećati neovisnosti Ombudsmena, u skladu s Pariškim načelima, i osigurati novac za njegov valjani rad (Portugal);		
18.	106.12.	Prihvaćena	Osigurati Instituciji ombudsmena odgovarajuće financijske i ljudske resurse, tako da može efikasno ispunjavati svoju zadaću (Slovačka);		

C.1. RAVNOPRAVNOST SPOLOVA I ZABRANA DISKRIMINACIJE

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			BORBA PROTIV KORUPCIJE		
19.	106.102.	Prihvaćena	Nastaviti provedbu plana za borbu protiv korupcije (Bahrein);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar Agencije: Izrađena i usvojena Strategija za borbu protiv korupcije (2015-2019), kao i prateći Akcioni plan za provedbu strategije.</p> <p>Komneta VSTV: U cilju ispunjenja navedene preporuke kao i poboljšanja integriteta u pravosudnim institucijama u BiH Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV) u saradnji sa Agencijom i USAD Projektom pravosuđa u BiH izradilo i usvojilo Smjernice za izradu planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH. Na osnovu navedenog dokumenta svi sudovi i tužilaštva izrađuju vlastite planove integriteta. Navedeni proces koordinira VSTV.</p> <p>Komneta Vlade RS: Vlada Republike Srpske je 04.07.2018. usvojila Strategiju borbe protiv korupcije u Republici Srpskoj od 2018. do 2022., a Akcioni plan za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije u Republici Srpskoj od 2018 do 2022. usvojen je 20.09.2018.</p> <p>Vlada Republike Srpske je 24.01.2019. donijela odluku o formiranju, organizaciji i nadležnostima Komisije za sprovođenje Strategije borbe protiv korupcije u RS od 2018 do 2022.. Komisija je stalno radno tijelo za koordinaciju i evaluaciju sprovođenja Strategije borbe protiv korupcije u RS od 2018 do 2022. sa pripadajućim Akcionim planom, te jačanje međuinstitucionalne i međusektorske saradnje u svim oblastima borbe protiv korupcije.</p> <p>Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske je usvojilo novi Plan integriteta za period 2018.-2022. kojim su propisane brojne mjere i aktivnosti na jačanju integriteta u Ministarstvu. Osim navedenog, realizuje se i poseban seminar na temu „Suprotstavljanje korupciji i jačanje integriteta policijskih službenika“.</p> <p>Komentar Vlade FBiH Vlada FBiH na 69. Sjednici održanoj 16.09.2019. godine je</p>

					<p>donijela odluku o usvajanje Strategije za borbu protiv korupcije (2016-2019) FBiH i odluku o usvajanju AP za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2016-2019). Odluke su objavljene u Službenim novinama FBiH 75/16 od 23.09.2016.god. Vlada FBiH na 48. Sjednici održanoj 07.04.2016. je donijela rješenje o formiranju Antikorupcionog tima Vlade FBiH (Sl. novine FBiH 28/16). Vlada FBiH na 94. Sjednici održanoj 03.03.2017. donijela rješenje o izmjeni rješenja o formiranju Antikorupcionog tima Vlade FBiH (Sl. novine FBiH 17/18). Na 109. Sjednici koja je održana 29.03.2018. Vlada FBiH je usvojila prednacrt Zakona o zaštiti prijavitelaca korupcije i uputila ga u parlamentarnu proceduru. Predstavnički dom Federalnog parlamenta na 30 vanrednoj sjednici, održanoj 20.06.2018. godine odobrio je Nacrt zakona o zaštiti prijavitelaca korupcije BiH.</p>
20.	106.103.	Prihvaćena	Nastaviti jačanje antikorupcijskih politika kojima se osigurava širi pristup pravosuđu za svakog građanina, uključujući i pružanje besplatne pravne pomoći najugroženijim skupinama (Italija);	2-djelimično provedena preporuka	Privatni sektor bezbjednosti u Republici Srpskoj uređen je Zakonom o agencijama za obezbjeđenje lica i imovine i privatnoj detektivskoj djelatnosti. Kontrolu i nadzor nad radom privatnih agencija za obezbjeđenje lica i imovine i privatnih detektivskih agencija vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske.(dio odgovora se odnosi na 106.104)

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			ZABRANA DISKRIMINACIJE		
21.	106.28.	Prihvaćena	Uskladiti Zakon o zabrani diskriminacije sa zakonima i propisima na razini entiteta, distrikta i općina te povećati opću svijest o Zakonu (Estonija);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: Usvojene su Izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije 2016. i uključeni svi osnovi, proces harmonizacije tek započeti
22.	106.29.	Prihvaćena	Uskladiti nacionalno zakonodavstvo s antidiskriminacijskim zakonom 2009. (Francuska);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: Horizontal facility razvijen prijedlog Smjernica za pomoći institucijama u procesu usklađivanja sa Zakonom o zabrani diskriminacije
23.	106.38.	Prihvaćena	Jačati aktivnosti kako bi se osigurala učinkovita	2-djelimično	Komentar MLJPI:

			provedba zakona za zaštitu od svih oblika rasne ili etničke diskriminacije, s posebnim osvrtom na stvaranje mehanizama nadzora (Argentina);	provedena preporuka	Predložen. IPA projekat provođenje sveobuhvatnih promotivnih aktivnosti na suzbijanju diskriminacije i jačanju kapaciteta Institucije Ombudsmana i MLJPI
24.	106.39.	Prihvaćena	Uspostaviti i jačati programe za borbu protiv predrasuda i mehanizme za praćenje djela etničke diskriminacije i nasilja(Island);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Nije usaglašen Program za suzbijanje diskriminacije
25.	106.46.	Nije prihvaćena	Reforma zakona koji sadržavaju diskriminirajuće odredbe, posebno protiv romske populacije (Islamska Republika Iran);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene Ustava BiH i Izbornog zakona
26.	106.50.	Prihvaćena	Poduzeti mjere za učinkovito suzbijanje diskriminacije na temelju seksualne orijentacije ili rodnog identiteta (Francuska);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Mjere su uključene u okviru GAP Usvojene Izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije 2016. i uključeni svi osnovi</p> <p>Komentar GCFBIH</p> <p>Vlada FBiH dala je saglasnost na Nacrt AP za ravnopravnost LGBTI osoba u BiH. Na nivou Vlade FBiH formirana je radna grupa za analizu propisa u okviru kojih istospolni parovi iz životne zajednice mogu ostvarivati prava koja proizilaze iz Evropske konvencije iz zaštite ljudskih prava.Kada se radi o transrodnim osobama one mogu promjeniti oznaku spola i JMB tek nakon završene potpune medicinske prilagodbe spola nakon čega MUP poništava stari JMBG te izdaje novi na osnovu koje osoba može promjeniti ostale dokumente.</p> <p>Komentar Vlade RS Vlada RS je u 2016. i 2017. usvojila operativne planove za provođenje GAP BiH, koji su uključili mjere za unapređenje prava LGBTI osoba. Planirano je i sprovedeno niz mjera i aktivnosti u cilju suzbijanja diskriminacije LGBTI osoba. Na prijedlog i inicijativu GC RS, Krivični zakonik RSje 2017. usaglašen sa međunarodnim pravnim standardima koji regulišu prava LGBTI osoba. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske realizuje seminar „Unapređenje odnosa policije Republike Srpske sa</p>

					pripadnicima LGBT zajednice“. Takođe, predstavnici ministarstva su učestvovali u izradi prijedloga akcionog plana „Rodno zasnovano nasilje“ za period 2019. i 2020..(106.50 i 106.52, odgovor uključen u poglavlje C.8.2)
27.	106.3.	Prihvaćena	Napraviti potrebne izmjene Ustava kako bi se osigurala puna integracija svih nacionalnih manjina (Norveška);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BiH
28.	106.31.	Prihvaćena	Poduzimati daljnje napore s ciljem poticanje interkulturalnog dijaloga, tolerancije i razumijevanja među različitim zajednicama i skupinama koje žive u Bosni i Hercegovini (Italija);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: Parlament BiH na prijedlog VMBiH usvojio 2018 Platformu za mir. MLJPI koordiniralo aktivnosti i saranju sa CRS -om i organizacijama civilnog društva. Komentar Vlade FBiH Premijer Vlade Federacije BiH svojim pismom od 09.04.2019. godine dao je punu podršku uz prihvatanje učešće predstavnika Vlade u provedbi projekta pod nazivom „ Tranzicijska pravda i pomirenje u BiH“ koji uz podršku njemačkog federalnog ureda za vanjske poslove realizira MAX PLANCK, fondacija za međunarodni mir i vladavinu prava.
29.	106.22.	Prihvaćena	Provesti transparentne i inkluzivne mehanizme javnih konzultacija s organizacijama civilnog društva u svim gore navedenim pitanjima (npr. ravnopravnost spolova, prava manjina, zadovoljština za ratne zločine, inkluzivno kvalitetno obrazovanje za manjine i diskriminacija LGBT osoba) (Norveška);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: Institucije su obavezne da u sve procese uključuju organizacije civilnog društva a na nivou BiH je uspostavljen platforma za e- konsultacije Komentar GCFBIH GCFBIH uključuje predstavnike civilnih društava i rad RG pri izradi resornih politika iz nadležnosti koje na prijedlog GCFBIH imenuje Vlada FBiH. Pored NVO koje se bave ljudskim pravima uključeni su i predstavnici medija.
30.	106.26.	Prihvaćena	Nastaviti napore na promicanju i zaštiti prava ranjivih skupina te im pružati jednake mogućnosti za napredovanje (Kina);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: Mjere su uključene u okviru GAP i Akcionog plana za Rome, Akcioni plan za djecu, Politika u oblast invalidnosti, Revidirana strategija Anexa 7. I AP Trgovina ljudima i

					entitetske sektorske strategije.
31.	106.40.	Prihvaćena	Uspostaviti programe za borbu protiv predrasuda prema etničkim manjinama (Poljska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Nije donesen Program za suzbijanje diskriminacije
32.	106.119.	Prihvaćena	Načiniti potrebne ustavne promjene kako bi se okončala diskriminacija manjina u ostvarivanju njihovog prava na punu političku participaciju (Australija);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH
33.	106.120.	Prihvaćena	Revidirati nacionalno zakonodavstvo kako bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje etničkih i vjerskih manjina u političkom životu (Brazil);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH Komentar Vlade RS Nije jasna jer se koristi termin nacionalno zakonodavstvo. Nema odgovora
34.	106.121.	Prihvaćena	Pojačati napore za postizanje učinkovitog sudjelovanja manjina u političkom životu (Kostarika);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH
35.	106.122.	Prihvaćena	Nakon svog formiranja nova Vlada treba osigurati jednaka prava za sve građane i takvu političku zastupljenost koja će odražavati multietničko bogatstvo zemlje (Slovenija);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH
36.	106.123	Prihvaćena	Vlada Bosne i Hercegovine, kao i entitetske vlade, trebaju udružiti snage i izmijeniti Ustav s ciljem osiguravanja pune političke participacije svih građana na svim razinama vlasti, bez obzira na njihovu nacionalnu i etničku pripadnost, te poduzeti daljnje korake u provedbi odluke Europskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci, uspostavljajući vremenski okvir za njenu provedbu (Češka);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH Komentar Vlade RS U okviru teksta preporke koristi se termin Vlada u jedini. Nije jasno o kojoj Vladi se radi.
37.	106.124.	Prihvaćena	Uskladiti Ustav s odlukom Europskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci (Francuska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH
38.	106.125.	Prihvaćena	Izmijeniti nacionalni Ustav i Izborni zakon i uskladiti ih s odlukom Europskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci (Njemačka);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH Komentar Vlade RS U okviru teksta preporke koristi se termin nacionalni nije jasno zbog čega.

39.	106.126.	Prihvaćena	Vlada Bosne i Hercegovine treba izmijeniti svoj Ustav i Izborni zakon kako bi se uklonila diskriminacija u politici na temelju etničke pripadnosti, što je u skladu s odlukama Europskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine i u slučaju Azra Zornić protiv Bosna i Hercegovina (Nizozemska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH Komentar Vlade RS U okviru teksta preporke koristi se termin Vlada BiH, što ne odgovara stvarnom stanju i uređenju u BiH. Ne postoji Vlada BiH. Potrebno ukazati na ustavno uređenje i raspored nadležnosi.
40.	106.127.	Prihvaćena	Provesti odluku Europskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić-Finci (Rumunjska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH
41.	106.128.	Prihvaćena	Poduzeti sve potrebne mjere za uklanjanje diskriminirajućih odredbi iz Ustava i Izbornog zakona u skladu s odlukom Europskog suda za ljudska prava (Austrija);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH
42.	106.129.	Prihvaćena	Izmijeniti bez odgode Ustav s ciljem eliminacije diskriminacije na temelju nacionalne pripadnosti u javnom i političkom životu i omogućiti pristup poslovima javnih usluga u skladu s presudom Europskog suda za ljudska prava (Belgija);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MLJPI: Potrebne izmjene ustava i Izbornog zakonona BIH
43.	106.104	Prihvaćena	Postaviti jasne zakonske okvire za djelovanje sigurnosnih tvrtki, kako bi se osigurala njihova pravna odgovornost u vezi kršenja ljudskih prava (Islamska Republika Iran);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI: Zakon o zabrani diskriminacije odnosi se i na djelovanje sigurnosnih tvrtki ali Zakoni koji regulišu ovu oblast nisu usaglašavani sa ovim zakonom.

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			RAVNOPRAVNOST SPOLOVA		
44.	106.32.	Prihvaćena	Osigurati učinkovitu provedbu Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i aktivno promicanje ravnopravnosti spolova (Švicarska);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MLJPI: Uspostavljen sistem za usklađivanje zakona sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH i sistem monitoringa i praćenja CEDAW, Usvojen je treći po redu Gender akcioni plan BiH 2018-2022 i bit će realizovan iz sredstava FIGAP II programa.
45.	106.33.	Djelimično prihvaćena	U potpunosti provesti, bez daljnje odgode, odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova i uključiti u novi ustav zabranu diskriminacije žena (Austrija);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar Vlade RS Proces izvještavanja po Konvenciji u RS je podignut na najviši nivo, te je u svrhu izrade i podnošenja Šestog periodičnog CEDAW izvještaja BiH, GC RS proveo sveobuhvatne i participativne aktivnosti na izradi Izvještaja RS, koji je usvojila Vlada RS, a koji je sastavni dio izvještaja BiH. Izvještaj sadrži stanje ravnopravnosti polova i položaja žena u RS po oblastima, kao i informacije o sprovođenju preporuka iz zaključnih komentara Komiteta. U njegovu izradu bili su uključeni svi nadležni organi vlasti RS. Provedba Konvencije i zaključnih komentara i preporuka Komiteta vrši se kroz različite rodno-odgovorne programe mjera i posebne mjere za žene, sa naglaskom na usaglašavanje zakona, analize stanja u oblastima, istraživanja, promociju i edukaciju.(106.32) U izvještajnom periodu nije bilo ustavnih promjena u RS.(106.33) Komentar GCFBIH Evidentan je napredak u institucionalizaciji standarda za ravnopravnost spolova u zakonodavni okvir u FBiH te danas veliki broj sistemskih zakona

					sadrži standarde koji zabranjuju diskriminaciju i standarde po osnovu spola. Radi se o kontinuiranom procesu jer su do sada standardi za ravnopravnost spolova uvedeni u zakonodavne procese uključujući politike i strategije kao i u planiranje, programiranje mjera u različitim oblastima. Unaprijeđen je pravni okvir u sektorskim oblastima koje imaju direktne implikacije na kvalitetu života žena i djevojčica kao što su: razvojno planiranje, finansije, obrazovanje, rad i zapošljavanje, pristup zdravstvenim uslugama, socijalna zaštita, zaštita od nasilja u porodici i sl.
46.	106.34.	Prihvaćena	Provesti Zakon o ravnopravnosti spolova i Gender akcijski plan te osigurati adekvatna sredstva za njihovu provedbu (Litva);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar GCFBiH</p> <p>Treća generacija GAP BiH za period 2018-2022. Usvojena je u novembru 2018. Vlada FBiH je u ranijem ciklusu rješenjem o imenovanju Koordinacionog odbora praćenje provedbe GAP-a imenovala radno tijelo čiji su osnovni zadaci: izrada i usvajanje godišnjih operativnih planova, praćenje provedbe operativnih planova i sačinjavanje redovnih izvještaja.</p> <p>Koordinacioni odbor FBiH čine predstavnici/predstavnice 13 ministarstava i institucija FBiH, a njime predsjeda GCFBiH. Potpisan je posebni sporazum VM BiH kojeg zastupa MLJPI BiH i Švecka Međunarodna razvojna agencija za saradnju nazvan program FIGAP II (2018-2021) u svrhu finansijske podrške GAP BiH (2018-2022). Cilj programa je da javne odluke (politike, budžeti i pružanje usluga unaprijede društveno ekonomske uslove i jednake mogućnosti za muškarce i žene, djevojčice i dječake. Program provode ARS BiH, MLČJPI, GC RS I GCFBiH.</p>

47.	106.35.	Prihvaćena	Nastaviti s povećanjem konkretnih mjera u okviru Strategije 2011-2015 i Akcijskog plana za promicanje i zaštitu ravnopravnosti spolova i prava žena (Bolivarijanska Republika Venezuela);	I-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS Provedba ZORP u RS odvija se u okviru implementacije GAP BiH 2013-2017 i 2018-2022, za šta su obezbijedena sredstva u okviru redovnog budžeta GC RS, kao i donatorska sredstva FIGAP I i II programa. Provođenje GAP BiH se u RS vrši kroz godišnje operative planove u čijoj izradi, uz koordinaciju i stručnu podršku GC RS, učestvuju sva nadležna ministarstva i drugi organi koji u ove planove uvrštavaju svoje mjere za unapređenje ravnopravnosti polova. Mjere se odnose na sve oblasti definisane ZORP. Na prijedlog GC RS <u>Vlada RS imenovala je Koordinacioni odbor RS za praćenje sprovođenja GAP BiH 2013-2017 i 2018-2022, koji čine predstavnici GC RS i svih ministarstava u Vladi RS.</u> (dio se odnosi na 106.34; 106.35; 106.36)</p>
-----	---------	------------	---	-------------------------------	--

48.	106.36.	Prihvaćena	Dodijeliti odgovarajuća sredstva za punu učinkovitost Gender akcijskog plana (2013-2017) (Španjolska);	2-djelimično provedena preporuka	
49.	106.132.	Prihvaćena	U potpunosti osigurati ravnopravnost spolova u postupku zapošljavanja i imenovanja na političke funkcije (Ruska Federacija)	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Nije osigurana dovoljna zastupljenost žena na političkim funkcijama</p> <p>Komentar Vlade RS Zakonski i podzakonski akti RS iz oblasti rada i zapošljavanja garantuju svima jednako pravo na rad i zapošljavanje kao i imenovanje na javne i političke funkcije bez obzira na pol. Radi ispunjavanja ove preporuke i postizanja ravnopravnosti de facto, u izvještajnom periodu su u RS usvojene i sprovedene posebne mjere za žene u okviru: Strategije zapošljavanja RS 2016 - 2020, Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća RS 2016-2020; Programa razvoja ženskog preduzetništva u Republici Srpskoj 2012-2015. i Strateškog plana razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Republike Srpske 2016-2020. Mjere se odnose na podršku zapošljavanju najranjivijih grupa žena, povećanju broja novootvorenih malih i srednjih preduzeća koja osnivaju i vode žene, podršku (savjetodavnu i finansijsku) poljoprivrednoj proizvodnji žena i udruženjima žena na selu, bolji pristup ekonomskim resursima (fizičkom kapitalu, finansijskim i drugim servisima, tehnologijama i tržištu) i sl. GC RS je izradio, a Vlada RS usvojila Akcioni plan za unapređenje položaja žena na selu 2019-2020,</p>

					<p>kojim su planirane posebne mjere i aktivnosti za unapređenje položaja žena na selu: bolji pristup socijalnim i zdravstvenim uslugama; jačanje ekonomskog položaja seoskih žena; podsticanje žena na ravnopravno učešće u donošenju odluka i unapređenje ravnopravnosti polova na selu kroz normativno-pravne, edukativne i promotivne mjere.NS RS je usvojila i Nacrt Strategije razvoja preduzetništva žena 2018-2022, a koja ima za cilj da obezbijedi sistemsku i kontinuiranu podršku ženama preduzeticama i poveća njihovo učešće u privrednim aktivnostima. Kada su u pitanju imenovanja žena na političke funkcije, može se konstatovati da u okviru izvršne vlasti RS, odnosno u organima republičke uprave i javnim preduzećima, zakonska kvota nije ispunjena. Usvojena dva Izvještaja o napretku u primjeni normativno pravnih standarda za ravnopravnost polova u radu i zapošljavanju u RS (2013 – 2014. i 2015–2016). Usvojen Poseban izvještaj o nalazima i preporukama istraživanja o socio–ekonomskim rodnom nejednakostima u RS i mjere za smanjenje rodne segregacije i u oblasti rada. GC RS sa Sindikatom uprave RS potpisao memorandum o saradnji.(106.132;106.133)</p> <p>Komentar GCFBiH</p> <p>Donošenjem mjera kojima službe za zapošljavanje postaju aktivni učesnici na tržištu rada i usmjeravaju aktivnosti ka teže zapošljivim kategorijama sa adekvatnim finansijskim izdavanjima ukazuje na promjene na nivou politike i prepoznavanje višestruke koristi uključivanja rodne ravnopravnosti kao strateškog cilja.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Mjere aktivne politike zapošljavanj provodi FZZZ u saradnji sa Kantonalnim službama kroz programe prilagođene potrebama tržišta rada usmjerene prema teže zapošljivim kategorijama radne snage sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću. U skladu sa Strategijom zapošljavanja dat je fokus na posebne kategorije stanovnika u okviru trenutnog projekta Svjetske banke. Vlada FBiH je kraje 2017. Donijela zaključak o prihvatanju informacije o početku implementiranja „Projekta zapošljavanja“, finansiranom putem zaduženja kod Svjetske banke za obnovu i razvoj. Kroz ovaj projekat predviđeno je da će do 2020. Zaposliti 15 000 teže zapošljivih nezaposlenih osoba u koju grupu spadaju i žene. Vlada FBiH je u julu 2018. Godine usvojila Strategiju zapošljavanja u FBiH za period 2018-2021 i uputila parlamentu FBiH na razmatranje. Proces usvajanja je još uvijek u toku. Na temelju tog dokumenta FZZZ provodi programe sa posebnom rodnom i socijalnom osjetljivosti. Uvedene su i posebne mjere radi ubrzanja procesa postizanja rodne ravnopravnosti kao što su zapošljavanje žena 2018 i poduzetništvo za žene 2018. U n2019 nastavljaju se mjere i sve se provode na principima jednakim pristupom za sve i džender odgovornim budžetiranjem. Implementacija GAP BiH 2013-2017. Doprinjela je ostvarivanju i unapređenju zastupljenosti žena tržištu rada. U svim mjerama nadležne Federalne institucije su bile prepoznate kao prioritarna kategorija te su bile definisane mjere za unapređenje položaja žena i postizanje rav nopravnost spolova za sve relevantne budžetske programe budžeta FBiH. Trenutno se implementira AP za razvoj poduzetništva žena u FBiH 2018-2020.</p>
--	--	--	--	--	---

50.	106.130.	Prihvaćena	Poduzeti sve potrebne mjere za podizanje razine sudjelovanja žena u javnom i političkom životu u skladu s kvotom koja je navedena u relevantnim zakonima (Turska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Nije osigurana dovoljna zastupljenost žena na političkim funkcijama</p> <p>Komentar Vlade RS GC RS u okviru svog mandata, redovno i periodično (u vezi sa izbornim ciklusima), prati učešće žena u političkom i javnom životu RS, sa posebnim akcentom na dostizanje kvote propisane ZORP, te predlaže, inicira i sprovodi potrebne mjere za postizanje ravnopravnosti polova u ovoj oblasti. U izvještajnom periodu, urađene su dvije analize (2016. i 2018.), te usvojen (od strane Vlade RS), Izvještaj o napretku i Akcioni plan za primjenu normativno-pravnih standarda za ravnopravnost polova u oblasti političkog i javnog života u RS 2015-2016. U okviru Akcionog plana, sprovedene su različite korektivne i promotivne mjere od kojih su najvažnije usaglašavanje zakona, te promocija, edukativne aktivnosti i javne kampanje (kampanja „Biraj ravnopravno!“ sprovodi se svake dvije godine povodom opštih odnosno lokalnih izbora u RS). U pogledu dostizanja zakonske kvote, može se konstatovati da je u RS ona gotovo ispunjena u izvršnoj vlasti, odnosno da je predsjednik RS žena, a u Vladi RS je 37,5% žena na ministarskim mjestima. Zakonska kvota je ispunjena i u sudovima RS, na mjestima sudija. U zakonodavnoj vlasti (NSRS) i na lokalnom nivou (JLS) u RS, propisana kvota nije dostignuta.(106.130; 106.131)</p> <p>Komentar GCFBiH U toku predizborne kampanje za lokalne i opće</p>
-----	----------	------------	--	----------------------------------	---

					<p>izbore 2018. GCFBiH pozvao je sve političke subjekte da predstave programe u kojima će biti jasno definisani ciljevi postizanja ravnopravnosti spolova i sprečavanja diskriminacije žena, promoviranje programa mjera i aktivnosti za ostvarivanje ravnopravnosti spolova, osiguranje snažnog podsticanja kandidatkinja, jasnih osuda svih oblika diskriminacije žena, a posebno nasilje nad ženama i nasilje u porodici, podjednako učešće kandidata i kandidatkinja u promociji programskih opredjeljenja za ravnopravnost spolova osiguraju da kandidatkinje imaju jednaku vidljivost u svim predizbornim aktivnostima a posebno prilikom medijski nastupa te da se suzdrže od korištenja stereotipnog predstavljanja žena i muškaraca u toku svih predizbornih aktivnosti. Izborni rezultati govore o generalnom povećanju broja žena u Parlamentu FBiH iako je došlo do smanjenja učešća žena u jednom od domova iz razloga što kantonalne skupštine nisu delegirale dovoljan broj žena. Na kantonalnom nivou je ukupno došlo do povećanja broja izabраних žena sa izuzetkom jednog od 10 Kantona.</p>
51.	106.131.	Prihvaćena	Usvojiti dodatne mjere za postizanje ravnopravnosti spolova kroz oblikovanje politika i proces odlučivanja na svim razinama vlasti (Bahrein);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar GCFBiH</p> <p>Donošenjem Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH 2017.g. proces standardizacije uključivanja principa ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti u sve politike, strategije i planove, u potpunosti je propisan kao obavezujući na svim nivoima vlasti u FBiH. Princip ravnopravnosti i jednakih mogućnosti propisan ovim zakonom podrazumijeva efikasno i efektivno poštivanje ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti ranjivih</p>

					<p>skupina prilikom uspostavljanja strukture sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, ravnopravnog uključivanja i tretiranja potreba žena i muškaraca u procesu kreiranja razvojnih ciljeva i definiranja načina njihovog ostvarivanja, ravnopravno uključivanje u procese konsultacija kao i rodno odgovorni pristup u procesu pretvaranja razvojnih ciljeva i prioriteta u konkretne aktivnosti sa jasnim finansijskim efektom i institucionalnim odgovornostima te monitoringa i evaluacije njihovih rezultata. U procesu usvajanju su zakonski i podzakonski akti koji će ovaj proces učiniti operativnim i rezultirati mjerama za rodnu ravnopravnost u svim politikama i procesu odlučivanja uvođenjem rodno odgovornog nadzora u FBiH.</p>
52.	106.65.	Djelimično prihvaćena	<p>Provesti preporuke Odbora za uklanjanje diskriminacije žena, uspostaviti sustav praćenja i provedbe propisa za borbu protiv nasilja u obitelji i drugih oblika nasilja nad ženama (Urugvaj);</p>	1-potpuno provedena preporuka	<p>Usvojene Strategije i AP Komentar Vlade RS Usvojena Informacija o preduzetim mjerama Republike Srpske za sprovođenje preporuka sadržanih u stavovima 10 (a) do (d) i 34 (a) do (d) iz Zaključnih zapažanja na kombinovani četvrti i peti periodični izvještaj BiH o primjeni Konvencije. Nasilje u porodici, u smislu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, predstavlja svaka radnja nasilja člana porodice ili porodične zajednice kojom se ugrožava spokojstvo, psihički, tjelesni, seksualni ili ekonomski integritet drugog člana porodice ili porodične zajednice, osnovni cilj ovog zakona je zaštita žrtava nasilja u porodici sprečavanjem i suzbijanjem nasilja u porodici kojim se krše ustavom i zakonima zagarantovana osnovna ljudska prava i slobode. Ministarstvo porodice, omladine i sporta je nadležno za praćenje primjene</p>

					<p>Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, te je s tim u vezi, uspostavilo sistem za prikupljanje i obradu podataka o nasilju u porodici. Ovi podaci prikupljaju se od svih subjekata zaštite od nasilja u porodici i to za prekršajna djela nasilja u porodici propisana navedenim zakonom. Podaci se prikupljaju na osnovu obrazaca sa tabelama koji su posebno prilagođeni za pojedinačne subjekte zaštite od nasilja u porodici. U Republici Srpskoj je usaglašen i Opšti protokol o postupanju u slučajevima nasilja u porodici u Republici Srpskoj između ministarstava – subjekata zaštite od nasilja u porodici. Ovim Protokolom, pored smjernica za postupanje službenih lica u cilju obezbjeđivanja sistemskog, interdisciplinarnog, stručnog i cjelovitog pristupa zaštite žrtava, unaprijeđen je i sistem praćenja sprovođenja propisa i izvještavanje o nasilju u porodici koji je prethodno uspostavljen Pravilnikom o sadržaju evidencije i izvještaja o nasilju u porodici. Ministarstvo porodice, omladine i sporta na osnovu prikupljenih izvještaja subjekata zaštite i nadležnih ministarstava koji su potpisnici Opšteg protokola, izrađuje Informaciju o sprovođenju Opšteg protokola, i dostavlja je na razmatranje Savjetu za suzbijanje nasilja u porodici i porodičnoj zajednici, Vladi Republike Srpskei Narodnoj skupštini Republike Srpske.</p>
53.	106.66	Djelimično prihvaćena	Poduzeti mjere za praćenje provedbe mjera s ciljem zaštite žrtava nasilja u obitelji (Bahrein);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komertar Vlade RS 2016., usvojeni su: Informacija o obavezama RS u primjeni Istambulske Konvencije i imenovan GC RS za koordinaciono tijelo RS za praćenju njene primjene u RS, te Poseban izvještaj o stanju podataka i praćenju rodno zasnovanog nasilja u RS</p>

					<p>sa preporukama za djelovanje, sa metodologijom i indikatorima. GC RS je (uz podršku <i>UN WOMEN</i>, odnosno švedske SIDA), u periodu septembar 2016-januar 2019. godine sproveo projekat „Povećanje pristupa kvalitetnijim multisektorskim uslugama za osobe koje su preživjele nasilje nad ženama i u porodici na lokalnom nivou“ koji je finansirala Švedska razvojna agencija SIDA. U okviru ovog projekta, u 2017. godini je sprovedena analiza i na osnovu iste izrađen Izvještaj za procjenu kapaciteta za sprovođenje Konvencije u sektorima: policije, obrazovanja i besplatne pravne pomoći. Izrađene su i Smjernice za primjenu Konvencije na lokalnom nivou vlasti. U 2019., GC RS je izradio, a Vlada Republike Srpske usvojila, Akcioni plan za primjenu Konvencije u RS 2019-2020. Opšti cilj ovog Akcionog plana je dostizanje efikasnog nivoa sprečavanja i suzbijanja rodno zasnovanog nasilja, u skladu sa Konvencijom. Specifični ciljevi AP su: uspostavljene sveobuhvatne i koordinisane javne politike sa zakonodavnim i drugim mjerama za sprečavanje i suzbijanje svih oblika rodno zasnovanog nasilja; uspostavljen efikasan sistem sprečavanja i suzbijanja rodno zasnovanog nasilja; unaprijeđeno praćenje učestalosti i rasprostranjenosti svih oblika rodno zasnovanog nasilja i efikasnosti institucionalnog odgovora na nasilje.</p> <p>U Republici Srpskoj, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici propisuje, između ostalog, i hitne mjere zaštite čija je svrha otklanjanja neposredne opasnosti po fizički i psihički integritet žrtve, odnosno, sprečavanje ponavljanja nasilja i garantovanje bezbjednosti žrtve, kao i zaštitne</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>mjere čija je svrha da se utiče na učinioca i ostale da ubuduće ne čine prekršaj nasilja u porodici, da se osigura nužna zaštita zdravlja i bezbjednost žrtve, te otklone okolnosti koje pogoduju ili podsticajno djeluju na izvršenje nasilja u porodici. Način sprovođenja i praćenja sprovođenja ovih mjera se detaljnije uređuje podzakonskim aktima, i to: Pravilnikom o načinu sprovođenja hitnih i zaštitnih mjera koje su u nadležnosti ministarstva unutrašnjih poslova i Pravilnicima o načinu sprovođenja zaštitnih mjera - obavezan psihosocijalni tretmani obavezano liječenje od zavisnosti čije je sprovođenje u nadležnosti Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.</p>
54.	106.67.	Prihvaćena	Nastaviti s jačanjem zakonodavstva s ciljem zaštite žrtava nasilja u obitelji (Latvija);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Zakoni o zaštiti nasilja u porodici usklađeni sa CEDAW</p> <p>Komentar Vlade RS Krivični zakonik RS je na inicijativu GC RS usaglašen sa standardima zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u porodici iz Istambulske Konvencije (navedeno po tačkom 107.72). Republika Srpska kontinuirano unapređuje pravni okvir i odgovor društva prema nasilju u porodici i stvara uslove da žrtve nasilja u porodici mogu uživati u pravima koja im pripadaju, u skladu sa strateškim opredjeljenjem Republike Srpske prema nultoj toleranciji nasilja u porodici Predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske učestvuju u radu Savjeta za zaštitu od nasilja u porodici Vlade Republike</p>

					<p>Srpske i na realizaciji mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za suzbijanje nasilja u porodici. Najznačajniji napredak u Republici Srpskoj, kada je u pitanju jačanje zakonodavstva s ciljem zaštite žrtava nasilja u porodici, odnosi se na usvajanje Krivičnog zakonika Republike Srpske koji je stupio na snagu 18. jula 2017. Krivično zakonodavstvo usklađivano je sa međunarodnim konvencijama i direktivama EU, kao i standardima SE, između ostalih i Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), kao i Konvencijom o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzarota), Konvencijom EU o borbi protiv trgovine ljudima, Direktivom Evropskog parlamenta o suzbijanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava itd. U periodu 2018/19, Ministarstvo porodice, omladine i sporta pristupilo je postupku izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od nasilja u porodici sa ciljem da žrtve nasilja dobiju adekvatniju i pravovremenu pomoć i podršku, dodatno unaprijeđenu po utvrđenim međunarodnim standardima.</p>
55.	106.68.	Prihvaćena	Nastaviti s pozitivnim mjerama u borbi protiv nasilja u obitelji, uključujući i osiguranje učinkovite istrage slučajeva obiteljskog nasilja, privoditi počinitelje pravdi i pružati žrtvama potrebnu pomoć i zaštitu (Malezija);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Prikupljaju se podaci o broju slučajeva porodičnog nasilja, ali zaštita žrtava treba biti objedinjeno</p> <p>Komentar Vlade RS Vlada Republike Srpske je, radi unapređenja koordinisanog i efikasnog djelovanja u oblasti nasilja u porodici, te praćenja i procjene sprovođenja politika i mjera za sprečavanje i</p>

					<p>suzbijanje nasilja u porodici, osnovala Savjet za suzbijanje nasilja u porodici i porodičnoj zajednici. Savjet prati sprovođenje i procjenjuje politike i mjere za sprečavanje i suzbijanje nasilja u porodici, te u tom smislu daje preporuke i mišljenja i razmatra druga pitanja od značaja za sprečavanje i suzbijanje nasilja u porodici. Savjet ima devet članova: to su predstavnici nadležnih ministarstava, sudova, nevladinih organizacija, akademske zajednice.</p> <p>Komentar GCFBiH u FBiH osiguran je kontinuitet strateškog i sveobuhvatnog djelovanja kroz zakonsku obavezu vlada na federalnom i kantonalnom nivou za donošenje strateških dokumenata i formiranje stručnih tijela koja će osigurati, izradu i praćenje provedbe navedenih strateških pravaca (članovi 36 i 37 zakona o zaštiti nasilja u porodici). a na općinskom nivou donošenje protokola o saradnji (član 39 zakona o zaštiti nasilja u porodici).</p>
56.	106.69.	Prihvaćena	Osiguravat i dalje, na svom teritoriju, usklađenog zakona o nasilju u obitelji i nastaviti jačati mehanizme s ciljem pružanja zaštite žrtvama nasilja u obitelji (Republika Moldavija);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS U okviru projekta, „Povećanje pristupa kvalitetnijim multisektorskim uslugama za osobe koje su preživjele nasilje nad ženama i u porodici na lokalnom nivou“ (uz podršku UN WOMEN, odnosno švedske SIDA), koji je sproveo GC RS, osnovani su koordinacioni timovi za sprečavanje i suzbijanje nasilja nad ženama i u porodici u Gradu Istočno Sarajevo sa pripadajućim opštinama, Gradu Zvornik, te opštinama Višegrad, Bratunac i Milići. Izrađeni su i predstavljeni instrumenti za praćenje primjene Konvencije u RS. (dio odgovora 106.68 I odgovor 106.69)</p>

					<p>Komentar GCFBiH U FBiH Provedeno je nekoliko analiza usklađenosti zakonskih propisa sa Istanbulskom konvencijom, te su preduzeti koraci koji će voditi ka usklađivanju propisa.</p>
57.	106.71.	Djelimično provedena	Pojačati napore na rješavanju učestalosti nasilja nad ženama donošenjem strategije za provedbu Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja (Mađarska);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS Vlada RS je na prijedlog GC RS usvojila Akcioni plan za sprovođenje Istambulske Konvencije za period 2019-2020.</p> <p>Komentar GCFBiH Donesena je Okvirna strategija za provedbu Konvencije o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici za period 2015-2018. S tim u vezi, Vlada FBiH imenovala je svog predstavnika u Odboru za praćenje provedbe i izvještavanje po Istanbulskoj konvenciji i femicidu u BiH.</p>
58.	106.72.	Djelimično provedena	Revidirati i uskladiti zakone o seksualnom i obiteljskom nasilju s ciljem kažnjavanja svakog akta nasilja nad ženama (Sijera Leone);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS Usvojena je inicijativa GC RS da se izmjeni i dopuni Krivični zakon RS u cilju usklađivanja sa Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici. mU RS je 2018. usvojen Zakon o posebnom registru lica pravosnažno osuđenih za krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorištavanja djece.</p> <p>Komentar GCFBiH Krivičnim zakonom Federacije BiH (Glava XVI Krivična djela protiv života i tijela, Gava XIX Krivična djela protiv spolne slobode i morala, Glava XX Krivična djela protiv braka, porodice i mladeži) i Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici ova oblast je u potpunosti obuhvaćena.</p>

59.	106.133.	Prihvaćena	Uključiti afirmativne mjere u politici zapošljavanja i programe na svim nivoima upravljanja i osigurati socijalnu zaštitu žena i pristup socio-ekonomskim pravima (Njemačka)	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI: Postoje programi ekonomskog osnaživanja žena sadržani u sektorskim strategijama: poljoprivreda, poduzetništva.....</p> <p>Komentar GCFBiH</p> <p>U okviru realizacije Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2013-2017), FZZZ redovno provodi aktivnu politiku zapošljavanja kroz Program sufinansiranja, zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad, te je pružena podrška teže zapošljivim kategorijama nezaposlenih osoba. Mjerama aktivne politike, između ostalog, obuhvaćene su i žrtve nasilja u porodici.</p> <p>Aktivna politika zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine provodi se u skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Mjere aktivne politike zapošljavanja provodi Federalni zavod za zapošljavanje (FZZZ) u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje kroz programe prilagođene potrebama tržišta rada. Programske aktivnosti u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja odnose se na poticanje zapošljavanja kod poslodavaca, pružanje podrške pri samozapošljavanju, pripremu za rad kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje nezaposlenih osoba u skladu sa potrebama određenih poslodavaca i ukupnim kretanjima na tržištu rada. Realizacijom mjera aktivne politike zapošljavanja i programa koji se</p>
-----	----------	------------	---	----------------------------------	--

					<p>ističu posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću radi podsticanja zapošljavanja teško zapošljivih kategorija, odnosno jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, implementiraju se i programi usmjereni na zapošljavanje žena.</p> <p>Komentar GCFBiH</p> <p>navodimo uvođenje preferencijalnog sistema bodovanja- dodjeljivanja dodatnih bodova za žene korisnice grant sredstava</p> <ul style="list-style-type: none"> - u oblasti razvoja malog i srednjeg poduzetništva i obrta, definirane su ciljne skupine koje dobivaju dodatnih 10 bodova (žene, mladi, invalidi, povratnici). – --u oblasti poljoprivrede, definiran je kriterij po kojem dodatnih 5% bodova dobivaju žene nositeljice poljoprivrednih gazdinstava i mlade osobe do 40.g. starosti. - u oblasti razvoja turizma, definiran je podkriterij -broj zaposlenih (mladi, žene), koji je preduvjet za ostvarivanje dodatnih bodova. - FZZZ je 2018. godini i u planu za 2019. godinu od ukupnih sredstava predviđenih za sufiansiranje samozapošljavanja/poduzetništva posebno izdvojio i osigurao 17% isključivo za
--	--	--	--	--	---

					razvoj poduzetništva za žene s tim da nezaposlene žene mogu učestvovati i u svim drugim mjerama za samozapošljavanje.
--	--	--	--	--	---

C.2. GRAĐANSKA I POLITIČKA PRAVA

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
C.2.1. PRAVO NA ŽIVOT SLOBODU I SIGURNOST					
60.	106.54.	Prihvaćena	Nastaviti s prilagodbom zakonodavstva na cijelom nacionalnom teritoriju u skladu s odredbama Drugog Fakultativnog protokola ICCPR-a, koji je država potpisala i ratificirala (Španjolska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar Vlade RS U okviru teksta preporke koristi se termin nacionalni, te tražiti pojašnjenje zašto.(106.54)
61.	106.55.	Prihvaćena	Ukinuti smrtnu kaznu u Republici Srpskoj (Francuska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar Vlade RS Postoji potreba da dođe do izmjene Ustava Republike Srpske u pogledu smrtne kazne, ali je za promjenu Ustava neophodno i u Vijeću naroda imati natpolovičnu većinu u sva tri kluba konstitutivnih naroda, tako da se radi o političkom pitanju .(106.55; 106.56)
62.	106.56.	Prihvaćena	Ukinuti odredbu smrtne kazne u Ustavu Republike Srpske, tako da postojeći moratorij otvara put ka potpunom ukidanju smrtne kazne (Italija);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	isto

C.2.2. OSNOVNE SLOBODE I UČEŠĆE U JAVNOM I POLITIČKOM ŽIVOTU

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			SLOBODA IZRAŽAVANJA		
63.	106.41.	Prihvaćena	Donijeti zakone i propise koji zabranjuju stvaranje udruženja koji promiču i šire govor mržnje i rasizam, u skladu s odgovarajućim međunarodnim instrumentima (Čile);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MPBiH: Postojeći Zakoni o udruženjima zabranjuju registraciju takvih udruženja i preveniraju praksu registracije takvih udruženja?</p> <p>Komentar Vlade BD BiH Zakonom o udruženjima i fondacijama Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 1/02 i 19/07) propisano je da udruženja i fondacije samostalno utvrđuju svoje ciljeve i aktivnosti u skladu sa Ustavom BiH, Statutom Brčko distrikta i ovim zakonom. Program i djelovanje udruženja ili fondacije ne mogu biti u suprotnosti s ustavnim poretkom Bosne i Hercegovine, niti usmjereni ka njegovom nasilnom rušenju niti raspirivanju nacionalne, rasne i vjerske mržnje ili diskriminacije (član 5). Takođe u članu 37. istog zakona je propisano da će se udruženju odnosno fondaciji zabraniti rad, između ostalog, i ako djeluje suprotno odredbama člana 5 zakona. Postupak provodi Osnovni sud Brčko distrikta BiH, shodnom primjenom Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH. Registrovano udruženje ili fondacija čiji je rad zabranjen pravosnažnom presudom briše se iz registra. (41)</p>

64.	106.42.	Prihvaćena	Boriti se protiv govora mržnje i zločina iz mržnje, uključujući i političku scenu, te u tu svrhu prikupljati i procjenjivati podatke o govoru mržnje i kaznenim djelima iz mržnje, te promicati međuetničku i međuvjersku toleranciju, osobito u sustavu obrazovanja (Češka);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Agencija RAK ima nadležnost za izricanje kazni za elektronske medije i Viježće za štampu za printane medije</p> <p>Komentar Vlade RS Teme obuhvaćene tekstem preporuke se obrađuju u školama Republike Srpske, posebno na časovima odjeljenske zajednice.</p> <p>Komentar Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke Teme obuhvaćene tekstem obrađuju se u školama FBiH na različite načine, zavisno od svakog Kantona zasebno.</p>
65.	106.43.	Prihvaćena	Udvostručiti napore u borbi protiv javne manifestacije govora mržnje i netolerancije (Indonezija);	2-djelimično provedena preporuka	Agencija RAK ima nadležnost za izricanje kazni za elektronske medije i Viježće za štampu za printane medije
66.	106.111	Prihvaćena	Poduzeti potrebne mjere kako bi zajamčilo, u svim okolnostima, potpuno poštivanje slobode izražavanja i slobode tiska (Francuska);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPIBiH: Izrađeni Izvještaj o slobodi govora i Akcioni plan za obrazovanje novinara i medijskih profesionalaca
67.	106.112.	Prihvaćena	Poduzeti korake kako bi se dodatno osigurala slobodu govora i sloboda pristupa informacijama, online i offline (Latvija);	2-djelimično provedena preporuka	isto
68.	106.44.	Djelimično prihvaćena	Ojačati zakonodavstvo za borbu protiv poticanja na mržnju i diskriminaciju na temelju nacionalne, kulturne, vjerske ili religijske pripadnosti, osobito kad je riječ o izjavama političara ili javnih	2-djelimično provedena preporuka	Komentar Vlade RS U Republici Srpskoj je na snazi tzv. koncept

			službenika (Meksiko);		<p>tužilačke istrage, koji podrazumijeva da se sve istražne radnje, odnosno radnje dokazivanja provode po nalogu i nadzoru nadležnog tužilaštva.</p> <p>Komntar Vlade BD BiH: Definicija krivičnog djela iz mržnje propisana je Krivičnim zakonom Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 33/13, 26/16, 13/17 i 50/18) i to u odredbi člana 2. zakona. Takođe, propisani su i kvalifikovani oblici određenih krivičnih djela kada su ta djela počinjena iz mržnje. Dakle, u slučajevima kada je krivično djelo izvršeno iz mržnje kako je propisano u članu 2 stavu 37 Krivičnog zakona Distrikta, sud će to uzeti u obzir kao otežavajuću okolnost i odmjeriti veću kaznu osim ako Zakon ne propisuje teže kažnjavanje za kvalifikovani oblik krivičnog djela. Odredbom člana 160 Krivičnog zakona propisano je kao krivično djelo izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti.(44.)</p>
69.	106.45.	Prihvaćena	Istražiti i procesuirati slučajeve govora mržnje (Sijera Leone);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS</p> <p>U Republici Srpskoj je na snazi tzv. koncept tužilačke istrage, koji podrazumijeva da se sve istražne radnje, odnosno radnje dokazivanja provode po nalogu i nadzoru nadležnog tužilaštva.</p>
			C.6.2.2.SLOBODA MEDIJA		
70	106.117	Prihvaćena	Koristiti međunarodne dobre prakse kao posebna mjerila napretka u poboljšanju stanja medija, kao što	2-djelimično provedena	<p>Komentar MPBiH: Nisu usaglašeni svi potrebni zakoni koji regulišu rad</p>

			je predložila predstavnica OEES-a za slobodu medija Dunja Mijatović (Litva);	preporuka	medija Komentar Vlade BD BiH Brčko distrikt BiH, provodi mjere protiv ranog i prisilnog stupanja u brak posredstvom zakonodavnih aktivnosti mjera porodične zaštite;(70)
71.	106.113.	Prihvaćena	Odmah poduzeti korake kako bi se omogućila potpuna istraga navodnih prijetnji i zastrašivanja novinara i medija (Australija);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar VSTV: U CMS bazi ne vode se posebni podaci o ovim istragama Komentar Vlade RS U Republici Srpskoj je na snazi tzv. koncept tužilačke istrage, koji podrazumijeva da se sve istražne radnje, odnosno radnje dokazivanja provode po nalogu i nadzoru nadležnog tužilaštva (106.113; 106.114)
72.	106.114.	Prihvaćena	Osigurati zaštitu novinara, medijskog osoblja i aktivista za ljudska prava od svih napada, te istražiti i procesuirati takve napade i odgovorne dovesti pred lice pravde (Estonija);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Predloženo je da se izmjeni postojeći KZ u BIH te da se napad na novinare kvalifikuje kako napad na službeno lice
73.	106.115.	Prihvaćena	Boriti se protiv prakse zastrašivanja i pritiska prema novinarima i aktivistima za ljudska prava (Francuska);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Nema poseban program za ove aktivnosti
74.	106.118.	Djelimično prihvaćena	Zaštititi slobodu okupljanja i držati odgovornim policijske službenike koji su uključeni u takve aktivnosti (Litva);	2-djelimično provedena preporuka	Komentari Vlade RS Zakonom o javnom okupljanju iz 2018.uređuju se javna okupljanja građana radi javnog izražavanja političkih, socijalnih i drugih uvjerenja i interesa, način organizovanja mirnih okupljanja i javnih protesta, javne priredbe i drugi javni skupovi koji su slobodni i ostvaruju se na način propisan ovim zakonom. Članovima 115-128. Zakona o policiji i

					unutrašnjim poslovima iz 2016. propisana je disciplinska odgovornost policijskih službenika u slučaju povrede dužnosti.
75.	106.116.	Prihvaćena	Javno osuditi bilo kakav napad ili zastrašivanje novinara i aktivista za ljudska prava, istražiti takve radnje i dovesti počinitelje pred lice pravde(Litvija)	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBIH: Postoji ad hoc praksa osuđivanja napada</p> <p>Komentari Vlade RS U Republici Srpskoj je na snazi tzv. koncept tužilačke istrage, koji podrazumijeva da se sve istražne radnje, odnosno radnje dokazivanja provode po nalogu i nadzoru nadležnog tužilaštva. Umjesto riječi entitetski MUPovi trebalo bi navesti puni naziv Ministarstva: Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske. Takođe, ova preporuka je nejasna trebalo bi je dodatno prodiskutovati na sastanku.</p>

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			VJERSKE SLOBODE		
76.	106.48.	Prihvaćena	Nastaviti napore u borbi protiv svih oblika diskriminacije i vjerskog fanatizma (Kuvajt);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBIH: U saradnji sa MRV i vjerskim zajednicama prati se i provodi Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju vjerskih zajednica i crkava</p> <p>Komentar Vlade Republike Srpske Vlada Republike Srpske je 12. maja 2016. godine usvojila Akcioni plan Vlade Republike Srpske za prevenciju i borbu protiv terorizma za period 2016.-2020. godine, na osnovu Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma, te imenovala</p>

					Koordinaciono tijelo Vlade Republike Srpske za nadzor nad sprovođenjem Akcionog plana Vlade za prevenciju i borbu protiv terorizma za period 2016.-2020. godine. Akcionim planom propisane su brojne mjere na prevenciji nasilnog ekstremizma i vjerskog fanatizma.
77.	106.49.	Prihvaćena	Uvesti mjere za uspostavljanje povjerenja između vjerskih zajednica u zemlji (Alžir);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MLJPIBIH: Usaradnji sa MRV i vjerskim zajednicama prati se iprovodi Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju vjerskih zajednica i crkava Platforma za mir...
78.	106.110.	Prihvaćena	Razviti i poticati toleranciju među religijskim skupinama i u potpunosti jamčiti pravo na slobodu mišljenja i vjeroispovijesti (Ruska Federacija);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPIBIH: Potrebno potpunije provoditi Platformu za mir

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C.2.3. ZABRANA SVIH OBLIKA ROPSTVA		
79.	106.73.	Prihvaćena	Nastaviti provedbu razvojnih planova, budući da je razvoj neotuđivo pravo, podržavati praktične napore za postizanje razvoja i jačati institucionalne kapaciteta s fokusom na prioritete Vlade, a to su obrazovanje, socijalna skrb, zdravstvo i razvoj učinkovitog nacionalnog plana za borbu protiv trgovine ljudima u suradnji sa susjednim zemljama (Saudijska Arabija);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS Korisnik socijalne zaštite može biti lice koje se nalazi i stanju socijalne potrebe, i to dijete i punoljetno lice žrtva trgovine ljudima, a stručni radnici centra za socijalni rad obavljaju svoju djelatnost primjenjujući savremena stručna i naučna znanja, važeće zakonske i druge propise, koristeći metode socijalnog i drugog stručnog rada, a stručni rad centrae zasniva na primjeni timskog rada</p> <p>Komentar Vlade BD Brčko distrikt BiH, sredinom 2019., posredstvom zakonodavnih aktivnosti iz domena socijalne zaštite, će imati stvorene uslove, da se Vlada Brčko distrikta BiH opredjeli za jačanje institucionalnog kapaciteta socijalne zaštite, kroz davanje prijedloga Skupštini Brčko distrikta BiH (kao osnivaču), za osnivanjem posebnih ustanova; Odjeljenje za obrazovanje radi na razvoju planova i jačanju obrazovanje institucionalnih kapaciteta. (73)</p> <p>Komentar Federalnog ministarstva zdravstva Strateškim planom razvoja zdravstva u FBiH u period 2008-2018 utvrđeni su odgovarajući opšti, specifični I strateški ciljevi u oblasti zdravstva. Opći strateški ciljevi odnose se na ispunjavanje: povećanja dostupnosti, kvaliteta I efikasnosti</p>

					<p>zdravstvene zaštite vođenog povećanjem solidarnosti I smanjenjem nejednakosti u ostvarivanju prava iz zdravstvene zaštite. Specifični strateški ciljevi direktno utiču na jačanje četiri poluge zdravstvenog sistema: savjesno upravljanje, zdravstvene usluge, resurse I finansiranje, a to su: jačanje mehanizama neophodnih za uspostavljanje efikasnog I savjesnog upravljanja u zdravstvu; usklađivanje zakonodavnog okvira sa reformskim ciljevima I propisima EU; jačanje zaštite prava pacijenata i zdravstvenih profesionalaca; unapređenje upravljanja zdravstvenim sistemom; jačanjem primarne zdravstvene zaštite orijentisane ka porodici i zajednici baziranoj na promociji zdravlja I prevenciji bolesti; racionalizacija specijalističko konsultativne I bolničke zdravstvene zaštite; jačanje uloge javnog zdravstva; jačanje ljudskih resursa u sistemu zdravstvene zaštite, unapređenje farmaceutskog sektora kako bi se osigurala optimalna dostupnost djelotvornim, sigurnim, kvalitetnim I ekonomičnim lijekovima unapređenja upravljanja tehnologijama u zdravstvu; unapređenje sistema ugovaranja I plaćanja zdravstvenih usluga, udruživanjem rizika, povećanje solidarnosti-unaprijediti pravičnost u finansiranju zdravstvene zaštite; povećanje obuhvata stanovništva zdravstvenim osiguranjem. Radi se o strateškom dokumentu koji predstavlja osnovu za reformske aktivnosti u oblasti zdravstva. U narednom period planira se izvršiti evaluacija provedbe navedenog strateškog plana, te izrada novog.</p> <p>UFBiH, nabavka medicinske opreme se odvija</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>kontinuirano kroz lokalne resurse I kreditne aranžmane. Primjenjuju se savremene dijagnostičke tehnologije I terapijske metode. Razvijena je kardiohirurgija, invazivne kardiološke procedure, transplantacijska medicina u pojedinim zdravstvenim ustanovama I niz drugih visokodiferenciranih vidova zdravstvene zaštite. Praćenje tehnologija I inovativnih pristupa dijagnostici I tretmanu ograničava nedostatak sredstava. Unatoč tome, veliki broj složenih medicinskih zahvata može se realizovati u FBiH.</p> <p>Uvođenje novih zdravstvenih tehnologija uređena je Pravilnikom o načinu uvođenja novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi kao i postupak odobravanja korištenja zdravstvenih tehnologija (Službene novine FBiH 84/14)</p>
80.	106.76.	Prihvaćena	Procesuirati iskorištavanje i trgovinu djecom, posebno djevojaka iz etničkih manjina koje su prisiljene na rano stupanje u brak (Sijera Leone);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS</p> <p>U novom Krivičnom zakoniku Republike Srpske inkriminisano je ponašanje u okviru krivičnog djela trgovine ljudima, a koje se odnosi na prisilno zasnivanje bračnog odnosa sa djevojkama koje ne ispunjavaju zakonske uslove.</p>

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
81.	106.80.	Djelimično prihvaćeno	Kreirati nacionalni sustav upravljanja informacijama za prikupljanje podataka o trgovini ljudima, uključujući podatke o trgovcima ljudima i identificiranim žrtvama (Turska);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MSBIH: Redovno se prikupljaju podaci u okviru AP za borbu protiv trgovine ljudima</p> <p>Komentar Vlade RS U Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske već postoje evidencije u formi statističkih podataka (broj osumnjičenih, žrtava trgovine ljudima, starosna dob i sl.).</p>
Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C.2.3. ZABRANA SVIH OBLIKA ROPSTVA	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS U potpunosti i u kontinuitetu se radi na sprovođenju proaktivnih istraga direktno prema osumnjičenim licima, s ciljem prikupljanja što manjeg broja dokaza na osnovu izjava žrtava.</p>
82.	106.82	Prihvaćena	Jačati rad na borbi protiv trgovine ljudima (Urugvaj);		
83.	106.83.	Prihvaćena	Nastaviti napore u borbi protiv trgovine ljudima, posebice žena i djece, uz procesuiranje počinitelja (Kostarika);		
84.	106.84	Prihvaćena	Ustrajati u naporima na području suzbijanja trgovanja ljudima, posebice žena i djece, uključujući pristup orijentiran na žrtvu, i poboljšati razinu međunarodne i regionalne suradnje (Egipat);		
85.	106.85	Djelimično prihvaćena	Uspostaviti i redovito ažurirati bazu podataka u cijeloj zemlji o trgovini ljudima i povećati potporu i pomoć za žrtve trgovine ljudima (Italija);		
86.	106.86.	Prihvaćena	Pojačati napore usmjerene na suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, osobito djece i žena, prisilnog rada i seksualnog iskorištavanja (Meksiko);		
87.	106.87	Prihvaćena	Nastaviti napore u provedbi postojećih strategija i akcijskih planova za suzbijanje trgovanja ljudima i uspostaviti kanale i mehanizme za međunarodnu		

			suradnju na tom području (Katar);		tim trenutno sačinjava izvještaj o stanju u oblasti trgovine ljudima u BiH za 2018. godinu. Aktivnosti na sprovođenju strategije i akcionog plana se u kontinuitetu sprovode.(106.87)
88.	106.89.	Prihvaćena	Usvojiti mjere za rješavanje problema eksploatacije i domaće trgovine djecom i osigurati da svi slučajevi trgovine podliježu odgovarajućoj istrazi (Portugal);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPIBIH: Potrebno poboljšati mjere za sprečavanje rada djeca na ulici.
89	106.90.	Prihvaćena	Osigurati učinkovitu provedbu postojećeg zakona, uključujući pružanje zaštite i pomoći žrtvama i pravovremeni progon i kažnjavanje trgovaca ljudima (Island);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MSBIH: Ove aktivnosti su uključene kao mjere u okviru AP za borbu protiv trgovine ljudima.
90.	106.91	Prihvaćena	Poduzeti daljnje korake za poboljšanje provedbe zakona protiv trgovine ljudima (Islamska Republika Iran);		
91.	106.81	Prihvaćena	Izmijeniti zakone tako da oni izričito zabranjuju sve oblike trgovine ljudima, s posebnim naglaskom na prisilni rad djece i prošenje (Sjedinjene američke države);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MPBIH: Izmjenjeni su entitetski krivični zakoni koji zabranjuju sve oblike trgovine ljudima Komentar Vlade RS Tokom 2017. usvojen je novi Krivični zakonik Republike Srpske koji u glavi XIII Krivična djela protiv sloboda i prava građana propisuje krivična djela Trgovina ljudima, Trgovina djecom i Udruživanje radi vršenja krivičnih djela trgovine ljudima i djecom. Navedena krivična djela kao oblike eksploatacije žrtve trgovine ljudima predviđaju eksploataciju njegovog rada, vršenja krivičnog djela, prostitucije, korištenja u pornografske svrhe, uspostavljanja ropskog odnosa ili nekog drugog sličnog odnosa, prisilnog braka, prisilne sterilizacije, oduzimanja organa ili dijelova tijela,

					radi korištenja u oružanim snagama ili drugih oblika iskorištavanja. Iz navedenog je vidljivo da su inkriminirani svi oblici eksploatacije.
Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
C.2. 4. VLADAVINA PRAVA UKLJUČUJUĆI NEKAŽNJIVOST					
92.	106.92.	Prihvaćena	Osigurati dodatnu i dostatnu političku i finansijsku potporu pravosudnog sustava, uključujući i Tužilaštva (Australija);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MPBiH: Imaju osigurane budžete i nezavisni su u obavljanju funkcije
93.	106.93.	Prihvaćena	Dati prednost reformi pravosudnog sustava, a posebno osigurati jednak pristup pravdi, ekspeditivni sudski postupak i učinkovitu provedbu sudskih odluka, kao i uvrštavanje edukacije o ljudskim pravima u programe stručnog usavršavanja za suce i državne odvjetnike (Tajland);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Strategija u oblasti pravde nije donesena, edukacije se obavljaju kontinuirano Komentar Vlade RS Sve navedeno je učinjeno kroz zakonske izmjene Komentar Vlade BD BiH Strategija za reformu sektora pravde u BiH 2014-2018, kao i Revidirani Akcioni plan za provedbu Strategije za reformu sektora pravde u BiH 2019-2020 predstavljaju polazni dokument za realizaciju aktivnosti koje su usmjerene na unapređenje pravosudnog sistema. Pravosudna komisija, aktivno, putem svojih predstavnika učestvuje u radu funkcionalnih radnih grupa i tehničkom sekretarijatu, u cilju realizacije aktivnosti koje se na odnose na ove strateške dokumente. Takođe, putem svojih predstavnika učestvovala je i u izradi Revidirane Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina. U vezi edukacije nosilaca pravosudnih funkcija, sudije i tužioci u Brčko distriktu BiH redovno pohađaju seminare iz programa početne obuke i stručnog usavršavanja Centara za edukaciju sudija i tužilaca u entitetima.

					(93.)
94.	106.94.	Djelimično prihvaćena	Osigurati da svi sudovi i tužiteljstva različitih entiteta poduzimaju odgovarajuće mjere za potporu i zaštitu svjedoka, kako bi se izbjeglo da se prijenos slučaja na entitete rezultira nekažnjivanjem, pogotovo u slučajevima seksualnog nasilja (Belgija);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MPBiH: Osigurava se zaštita svim svjedocima, potrebno poboljšati resurse</p> <p>Komentar Vlade RS Svi sudovi u Republici Srpskoj preduzimaju odgovarajuće zakonske mjere u pogledu zaštite svjedoka, navedena situacija je apstraktna tako da ova preporuka nema smisla.</p>
95.	106.95	Djelimično prihvaćena	Ograničiti prijenos nadležnosti na dva entiteta od strane Vlade Bosne i Hercegovine, čime se sprječava daljnje cijepanje pravosuđa u Bosni i Hercegovini (Nizozemska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MPBiH: Nema saglasnosti u vezi sa ovim pitanjem</p> <p>Komentar Vlade RS Nije jasno o kakvom prenosu nadležnosti se radi, Vlada BiH ne postoji, i prenos nadležnosti je do sada išao sa entitetskog nivoa na državni, što se tiče „cijepanja“ pravosuđa, naglašavamo da u BiH postoje četiri potpuno nezavisna pravosudna sistema, tako da ova preporuka nema smisla.</p>
96	106.4.	Prihvaćena	Održavati i jačati procese usklađivanja kaznenog zakonodavstva države s međunarodnim standardima (Senegal);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MPBiH: U potpunosti se provodi, proces usklađivanja traje kontinuirano</p>
97.	106.57.	Prihvaćena	Osigurati obuku policijskih službenika o neprihvatljivom ponašanju i adekvatno kazniti sve slučajeve zlostavljanja (Sjedinjene Američke Države);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MSBiH: Svi policijski službenici obuhvaćeni su ovom vrstom obuka</p> <p>Komentar Vlade RS Akcioni plan za sprovođenje strateškog dokumenta Pravci razvoja Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske predviđa sprovođenje obuka na teme: poštovanje prava lica lišenih slobode,</p>

					<p>prevencija torture prilikom postupanja sa licima lišenim slobode i razvijanja demokratskog koncepta rada policije;</p> <p>Pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske učestvuju u realizaciji projekta sa Savjetom evrope, s ciljem promocije izrađenih „Smjernica za postupanje sa licima lišenim slobode u zatvorenom okruženju“, te kontinuirano održavaju obuke na temu „Upotrebe sile“;</p> <p>U periodu od 01.01.2014. do 31.12.2018. protiv 27 policijskih službenika izrečena je novčana kazna u slučajevima gdje je prijavljeno zlostavljanje od strane policijskih službenika.</p> <p>U okviru osnovne policijske obuke kadeta na Policijskoj akademiji Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, posebna oblast u okviru Modula Primjena policijskih ovlašćenja i upotreba sile se odnosi na potencijalne oblike zlostavljanja u službi i nužnost sankcionisanja istih od strane relevantnih organa.</p> <p>Komentar Uprave policije Kantona Sarajevo</p> <p>U skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima u Upravi policije MUP-a Kantona Sarajevo, kontinuirano se provodi stručno usavršavanje policijskih službenika s ciljem što uspješnijeg obavljanja policijskih zadataka.</p> <p>U toku od 2015-2018. Godine izvršena je realizacija Planova i programa stručnog usavršavanja policijskih službenika Uprave policije, dok je 2019. U toku njegova realizacija.</p> <p>Kroz program interne edukacije u skladu sa gore navedenim planovima i programima stručnog usavršavanja policijskih službenika realizovane su</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>nastavne teme koje se odnose na primjenu sile od strane policijskih službenika.</p> <p>Kroz program eksterne edukacije, koji podrazumjeva učešće policijskih službenika u oblicima edukacije koji su organizovani od strane drugih državnih organa, organizacija, asocijacija i drugih subjekata izvan Uprave policije MUP-a Kantona Sarajevo, policijski službenici Uprave policije se upućuju na obuke koje tretiraju gore navedenu problematiku.</p>
98.	106.58.	Djelimično prihvaćena	Uskladiti zakonodavstvo s međunarodnim standardima u odnosu na kaznena djela seksualnog nasilja tijekom oružanih sukoba, nastaviti s istragama i osigurati zaštitu svjedoka i žrtava tih zločina (Urugvaj);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Izmjenjeno je Kricvično zakonodavstvo</p> <p>Komentar Vlade RS</p> <p>Akcionni plan za sprovođenje strateškog dokumenta Pravci razvoja MUP RS predviđa sprovođenje obuka na teme: poštovanje prava lica lišenih slobode, prevencija torture prilikom postupanja sa licima lišenim slobode i razvijanja demokratskog koncepta rada policije;</p> <p>Pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske učestvuju u realizaciji projekta sa Savjetom evrope, s ciljem promocije izrađenih „Smjernica za postupanje sa licima lišenim slobode u zatvorenom okruženju“, te kontinuirano održavaju obuke na temu „Upotrebe sile“;</p> <p>U periodu od 01.01.2014. do 31.12.2018. protiv 27 policijskih službenika izrečena je novčana kazna u slučajevima gdje je prijavljeno zlostavljanje od strane policijskih službenika.</p> <p>u okviru osnovne policijske obuke kadeta na Policijskoj akademiji MUP RS, posebna oblast u</p>

					okviru Modula Primjena policijskih ovlaštenja i upotreba sile se odnosi na potencijalne oblike zlostavljanja u službi i nužnost sankcionisanja istih od strane relevantnih organa.
99.	106.59.	Djelimično prihvaćena	Uskladiti zakone koji se odnose na procesuiranje ratnih zločina seksualnog nasilja s međunarodnim standardima (Finska);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MPBiH: Izmjenjeno je Krivično zakonodavstvo
100.	106.60.	Djelimično prihvaćena	Ubrzati usvajanje zakona i programa namijenjenih osiguravanju djelotvornog pristupa pravdi za sve žrtve ratnog seksualnog nasilja, uključujući adekvatnu naknadu (Island);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Donose se presude o naknadi ali se ne izvršavaju Komentar Vlade RS U RS je u 2018. usvojen Zakon o zaštiti žrtava ratne torture, te je započela njegoa implementacija. Preporuke se realizuju, donesen je Zakon o zaštiti žrtava ratne torture koji je stupio na snagu 05. oktobra 2018. U obrascu zahtjeva za priznavanje statusa i prava po Zakonu o zaštiti žrtava ratne torture, žrtve seksualnog nasilja mogu navesti podatke o učiniocu ako im je poznat. Zakonom su osigurana posebna prava za žrtve ratnog seksualnog nasilja u odnosu na ostale žrtve ratne torture koja doprinose smanjivanju stigmatizacije i isključenosti. Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske je preduzelo mjere iz svoje nadležnosti kroz Zakon o zaštiti žrtava ratne torture.(106.60; 106.61; 106.62;106.63; 106.97; 106.98; 106.99; i 106.100) Komentar Vlade FMRSP U okviru zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa

					djecom od 2004. godine osigurana je redovna mjesečna materijalna naknada za žrtve ratnog seksualnog zlostavljanja.
--	--	--	--	--	--

101.	106.61.	Djelimično prihvaćena	Temeljito istražiti djela seksualnog nasilja počinjenih tijekom sukoba, s ciljem da se počinitelje pozove na odgovornost, osigurati zadovoljštinu i punu reintegraciju u društvo žrtava ratnog silovanja i drugog seksualnog nasilja, te poduzeti mjere kako bi se suprotstavilo njihovom stigmatiziranju i isključenosti (Irska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MPBiH: Postoji veliki broj predmeta, a već donesene presude o naknadi za žrtve se ne izvršavaju</p> <p>Komentar Vlade FMRSP Komisija za davanje stručnog mišljenja radi utvrđivanjastatusa posebne kategorije civilnih žrtava rata je provela v iše tematskih radionica sa nadležnim institucijama i službama socijalne i zdravstvene zaštite kao i NVO organizacijama s ciljem podizanja svijesti znanja i senzibiliteza u radu sa ovom grupom žrtava. Na ublažavanju stigme rađeni su i prigodni medijski sadržaji</p>
102.	106.62.	Djelimično prihvaćena	Pravosuđe i ostala mjerodavna tijela trebaju osigurati pravdu, zadovoljštinu i rehabilitaciju žrtvama ratnog silovanja i seksualnog nasilja (Norveška);	2-djelimično provedena preporuka	
103.	106.63.	Djelimično prihvaćena	Izmjeniti i dopuniti Kazneni zakon kako bi se osiguralo da je definicija ratnih zločina seksualnog nasilja u skladu s međunarodnim standardima i implementirati Nacionalnu strategiju za ratne zločine (Litva);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MPBiH: Izmjenjeno je Kricvično zakonodavstvo
104.	106.64.	Djelimično prihvaćena	Osigurati adekvatno osposobljene tužitelje, suce i osoblje u pravosudnom sustavu Federacije i Republike Srpske kako bi se ostvario pravovremeni i učinkoviti napredak u predmetima ratnih zločina, uključujući osjetljivost vođenja onih predmeta koji se tiču seksualnog nasilja (Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverna Irska);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Kontinuirano se provode preporuke
105.	106.96.	Djelimično prihvaćena	Uklonite iz zakona koncept preventivnog	2-djelimično provedena	Ovo je potpuno provedeno u odnosu na prvi dio preporuke (čl.132. st.1. tač.d. izmijenjen). Što se

			prituva na temelju prijetnje javnoj sigurnosti ili imovini, te osigurati provedbu propisanog postupka u svim pritvorima (Meksiko);	preporuka	tiče drugog dijela preporuke, propisani postupak u pritvorima se kontinuirano provodi. Komentar Vlade RS U Republici Srpskoj u Zakonu o policiji i unutrašnjim poslovima ne postoji koncept preventivnog pritvora.
106.	106.97.	Djelimično prihvaćena	Usvojiti zakon o zadovoljštini i naknadi za žrtve mučenja tijekom rata (Francuska);	3-preporuka čija je provedba na čekanju	Komentar MPBiH: Nije donesen Zakon o pravima žrtava torture. Primjenjuju se KZ I ZO
107.	106.98.	Prihvaćena	Nastaviti napore u borbi protiv nekažnjivosti za teška kršenja ljudskih prava počinjenih tijekom oružanog sukoba (Argentina);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Potrebno produžiti važenje Strategije za ratne zločince.
108.	106.99.	Djelimično prihvaćena	Modificirati krivični zakon s ciljem usklađivanja s obvezama iz međunarodnog kaznenog prava i obvezama iz oblasti postupanja protiv počinitelja međunarodnih zločina, a posebno ratnih zločina koji uključuju seksualno nasilje (Švicarska);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MPBiH: Izmjenjen KZ BiH
109.	106.100.	Djelimično prihvaćena	Pored revidiranja presude gdje je to potrebno, uskladiti kazneni zakon koji se primjenjuje u slučajevima ratnih zločina. Osim toga, potrebno je adekvatno procijeniti stanje žrtava rata i osigurati im potrebnu naknadu (Čile);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Postoji veliki broj predmeta, a već donesene presude o naknadi za žrtve se ne izvršavaju Komentar Federalno MRSP Federalno MRSP je uredilo zakonsku osnovu zaštite civilnih žrtava rata i uredno osigurava finansijska sredstva za utvrđene materijalne naknade.

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C.3. EKONOMSKA SOCIJALNA I		

			KULTURNA PRAVA		
110.	106.20	Prihvaćena	Jačati i dalje vladavinu prava i institucije za provođenje socijalne kohezije, tolerancije i ravnopravnosti, kako bi se sveobuhvatno jamčila ljudska prava za sve ljude, posebno ranjive grupe	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBiH: Nije donesena strategija u oblasti ljudskih prava i strategija socijalnog uključivanja u BiH</p> <p>Komentar Vlade RS U ostvarivanju prava iz socijalne zaštite korisnik prava je ravnopravan učesnik u procesu izbora odluka i mjera koje se preduzimaju u njegovo ime, a u njegovom su interesu. U postupku u kome se odlučuje o pravima djeteta u socijalnoj zaštiti nadležni organ je dužan da omogući djetetu da izrazi svoje mišljenje u skladu sa uzrastom i njegovim sposobnostima. Zakonom o socijalnoj zaštiti je uvedena funkcionalna procjena lica sa invaliditetom bazirana na socijalnom modelu. Komisije za razvrstavanje lica sa smetnjama u razvoju konceptualno su se promijenile na osnovu socijalnog modela i sistemski se uvela procjena potreba i usmjeravanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju što predstavlja jedan od većih iskoraka u sistemu socijalne zaštite.</p>
111.	106.105.	Prihvaćena	U skladu s obavezama prema međunarodnom zakonu o ljudskim pravima osigurati učinkovitu zaštitu za obitelj kao temeljnu i prirodnu jedinicu društva (Egipat);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBiH: Nisu doneseni Strateški dokumenti za zaštitu porodice te nije donesena strategija u oblasti ljudskih prava i strategija socijalnog uključivanja, postoje sektorse strategije koje nisu međusobno povezane</p> <p>Komentar Vlade RS Pored Ustava Republike Srpske kojim se, između ostalog, članom 36. garantuje da porodica, majka i dijete imaju posebnu zaštitu, usvojeni su i posebni zakoni kao i strateški</p>
112.	106.136.	Prihvaćena	Jačati programe za promicanje rada, prehrane i socijalne pomoći za nacionalne manjine i ostale ranjive skupine stanovništva, u borbi protiv siromaštva i socijalne nejednakosti (Bolivarijanska Republika Venecuela);		
113.	106.137.	Prihvaćena	Načiniti daljne korake u borbi protiv siromaštva		

			osiguravanjem odgovarajućih sredstava za sustav socijalne zaštite i za nacionalnu strategiju zapošljavanja kako bi se smanjila nezaposlenost (Malezija);		dokumenti kojima je planiran čitav niz mjera i aktivnosti koji se odnose na zaštitu porodice: Strategija za suzbijanje nasilja u porodici Republike Srpske 2014–2019., Politika unapređenja ranog rasta i razvoja djece u Republici Srpskoj za period od 2016–2020. Strategija unapređenja socijalne zaštite djece bez roditeljskog staranja, Strategija unapređenja društvenog položaja lica sa invaliditetom, i druge.
114	106.138.	Prihvaćena	Osigurati resurse potrebne za rješavanje pitanja siromaštva i marginalizacije s kojima se suočavaju Romi (Poljska);		<p>U toku izrada Strategije za unapređenje položaja starijih lica u Republici Srpskoj za period od 2019. do 2028. izvršena je analiza položaja starijih lica u Republici Srpskoj. Kao opšti cilj Strategije je definisano unapređenje kvalitete života starijih lica, a prvi strateški cilj je smanjenje siromaštva kod starijih lica. Za svaki od strateških ciljeva Strategije definisane su i mjere koje treba da se sprovedu da bi se ostvario strateški cilj, zatim aktivnosti, nosioci odgovornosti, partneri, indikatori, sredstva i period realizacije aktivnosti. Preporuke se realizuju jer se u Republici Srpskoj u skladu sa Startegijom zapošljavanja Republike Srpske z aperiod 2016-2020, godišnjim Akcionim planovima realizuju značajna sredstva za zapošljavanje u cilju smanjenja nezaposlenosti i siromaštva kod ciljnih kategorija među kojima su i Romi. Ove godine za zapošljavanje je obezbjeđeno 16.126.710.00 KM.(106.136; 106.137)</p> <p>Komentar FMRSP Federalnim zakonom su utvrđena osnovna prava porodice sa djecom ali pojedini kantoni nisu u mogućnosti da u svojim budžetima osiguraju potrebna sredstva za definisanje potrebnih prava. Izražena je Javna politika o zaštiti porodice sa djecom u FBiH i prednacrt zakona o podršci porodicama sa djecom u FBiH. Vlada FBiH utvrdila je Nacrt predmetnog zakona i početkom jula 2019. Uputila u Parlamentarnu proceduru.(106.105.)</p> <p>Komentar FMRSP Federalni zavod za zapošljavanje kontinuirano realizuje programe u kontekstu ove preporuke. Vlada FBiH je 12.07.2018. prihvatila Strategiju zapošljavanj FBiH 2018-2021) za čiju provedbu su definisani izvori potrebnih</p>

					<p>sredstva. U cilju realizacije programa zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u FBiH, FMRSP je u svom budžetu za 2017. Osigurala 10.000 KM.</p> <p>Na ovaj način po osnovu sredstava iz svih izvora omogućeno je samozapošljavanje 14 nezaposlenih roma i zapošljavanje 48 nezaposlenih Rome (106: 136; 137; 138)</p> <p>Prilog Vlade BD BiH Brčko distrikt BiH, posredstvom zakonodavnih aktivnosti socijalno političkih mjera jača programe organizovane prehrane, socijalne pomoći za nacionalne manjine i ostale ranjive skupine stanovništva, pod jednakim uslovima kao i svom građanstvu Brčko distrikta BiH(136)</p> <p>Brčko distrikt BiH, posredstvom zakonodavnih aktivnosti socijalno političkih mjera se bori protiv siromaštva osiguravanjem odgovarajućih sredstava za sistem socijalne, porodične i dječije zaštite;(137.)</p> <p>Brčko distrikt BiH, posredstvom zakonodavnih aktivnosti socijalno političkih mjera rješava siromaštvo i marginalizaciju s kojim se suočavaju Romi pod jednakim uslovima kao i svom građanstvu Brčko distrikta BiH;(138)</p>
115.	106.139	Prihvaćena	Sve razine vlasti u Bosni i Hercegovini trebaju uzeti u obzir pružanje jednakog pristupa obrazovanju i uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja, uključujući i pristup povoljnim modernim metodama kontracepcije (Slovenija);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MCPBIH: Postoje ciljane obuke i ciljane aktivnosti ministarstava zdravlja</p> <p>Komentar Vlade RS Politikom za unapređenje seksualnog i reproduktivnog zdravlja Republike Srpske predstavljena je odlučnost Vlade Republike Srpske da se dodatno posveti unapređenju seksualnog i reproduktivnog zdravlja, zdravstvenih usluga i prava na seksualno i reproduktivno zdravlje stanovništva Republike Srpske. Politikom se obezbjeđuje sveobuhvatno unapređenje stanja u oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja, a u skladu sa ciljevima definisanim u dokumentu Program zdravstvene politike i strategije za zdravlje u Republici Srpskoj do 2010.. Na osnovu gore navedene Politike, izrađena je Strategija za unapređenje seksualnog i reproduktivnog zdravlja u Republici Srpskoj (2019-2019) sa</p>

					<p>jasno definisanim ciljevima i mjerama koje je potrebno preduzeti kako bi se unaprijedilo seksualno i reproduktivno zdravlje stanovništva, sa prepoznatim partnerima i određenim vremenskim periodom koji je potreban da se zadate aktivnosti sprovedu. Strategijom za unapređenje seksualnog i reproduktivnog zdravlja u Republici Srpskoj su obuhvaćeni svi aspekti važni za zaštitu seksualnog i reproduktivnog zdravlja u tri opšta cilja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planiranje porodice je dostupno svima i sve žene reproduktivne dobi koje žele potomstvo imaju zdravu trudnoću, normalan porodaj i očuvano zdravlje nakon porođaja 2. Smanjeno opterećenje bolestima reproduktivnih organa: maligne bolesti, polno prenosive bolesti, razvojne anomalije reproduktivnih organa 3. Ravnopravnost i informisanost građana u vezi sa seksualnim i reproduktivnim zdravljem i pravima i zaštita u svim okolnostima. <p>Komentar Vlade BD BiH Kroz Npp-ove učenici dobijaju neophodne informacije o seksualnom i reproduktivnom zdravlju.(139.)</p> <p>Komentar Federalnog ministarstva zdravstva Zakonom o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno je da se društvena briga za zdravlje pod jednakim uvjetima na teritoriju Federacije ostvaruje osiguranjem zdravstvene zaštita stanovništva Federacije kao i grupacijama stanovništva koje su izložene povećanom riziku obolijevanja zdravstvenom zaštitom osoba u vezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem i liječenjem bolesti od većeg socijalno-medicinskog značaja, kao i zdravstvenom zaštitom socijalno ugroženog stanovništva, te obuhvata između ostalog zdravstvenu zaštitu žena u vezi planiranja porodice kao i tokom trudnoće, porođaja i materinstva nakon porođaja bez obzira na status zdravstvenog osiguranja. Zdravstvena zaštita na primarnoj razini obuhvata i zaštitu reproduktivnog zdravlja žena, na način da je dostupna u općini njihovog prebivališta. Poslove zdravstvene zaštite žena u vezi sa trudnoćom, porođajem, materinstvom, planiranjem porodice, ranim otkrivanjem malignih bolesti i</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>liječenjem spolno prenosivih i drugih bolesti, na primarnoj razini obavlja specijalist ginekologije, s diplomiranom bobicom.</p> <p>Ove usluge se pružaju i u specijalističko konsultativnim službama, te u bolnicama. Zakonom je propisano da svaka bolnica mora pružati usluge ginekologije i porodiljstva.</p>
--	--	--	--	--	--

			OBRAZOVANJE		Komentar Ministarstvo civilnih poslova BiH
116	106.141.	Prihvaćena	Vlada Bosne i Hercegovine i županije trebaju uvesti uistinu inkluzivni multietnički obrazovni sustav i pokrenuti učinkoviti koordinacijski mehanizam u obrazovanju (Češka);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Kao dio institucionalnog okvira u BiH, uspostavljena su i savjetodavna tijela za oblast obrazovanja koja ujedno predstvaljaju i koordinacijski mehanizam, a to su: Konferencija ministara obrazovanja u BiH, Koordinacija ministara obrazovanja i nauke u FBiH; Rektorska konferencija BiH, Asocijacija rektora privatnih sveučilišta/univerziteta, i u osnovi njihovog djelovanja je razvoj tolerantnog i multietničkog okruženja. (141)</p> <p>U periodu od 2015. do danas postignut je značajan napredak u razvoju i primjeni zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa u školama u BiH, zasnovanim na ishodima učenja.</p> <p>Stalnim poboljšanjem nastavnih planova i programa, te njihovom provedbom nastoji se zaustaviti svaki vid diskriminacije i segregacije u školama dok se istovremeno značajno poboljšava kvalitet obrazovanja.</p> <p>U toku je implementacija projekata s ciljem jačanja kapaciteta obrazovnih vlasti i institucija za kvalitetniju implementaciju inkluzivnog obrazovanja u BiH u skladu sa međunarodnim konvencijama i preporukama, odnosno unapređenja kvalitete obrazovanja sprječavanjem etničke segregacije u formalnom obrazovanju putem primjene antidiskriminatornih pristupa baziranih na standardima i praksama Vijeća Evrope</p> <p>Komentar Vlade RS</p> <p>Svi propisi iz oblasti obrazovanja u RS garantuju jednaku</p>
117	106.142.	Prihvaćena	Poduzeti mjere kako bi školstvo bilo više inkluzivno, bez bilo kojeg oblika diskriminacije (Italija);		
118.	106.143.	Prihvaćena	Osigurati pristup zajedničkom i inkluzivnom kvalitetnom obrazovanju, s posebnom pozornošću prema romskoj manjini, osobama s invaliditetom i LGBT zajednici (Norveška);		
119.	106.144.	Prihvaćena	Poduzeti sve potrebne mjere kako bi se stalo na kraj sustavu poznatom kao „dvije škole pod istim krovom“ i otklonila etnička segregacija u školskom sustavu (Urugvaj);		
120	106.145.	Prihvaćena	Vlade i lokalni entiteti moraju ekspeditivno ukloniti segregaciju i etničke podjele u školama i promicati multietničko okruženje koje će omogućiti studentima da nauče svoje jezike, kulture, povijesti i religije (Tajland);		
121	106.140.	Prihvaćena	Okončati školsku segregaciju na temelju etničke pripadnosti, te revidirati zajednički nastavni plan i program i udžbenike s ciljem promicanja interkulturalnog razumijevanja i zahvalnosti za povijest i religije svih etničkih skupina i nacionalnih manjina (Kanada);		
122	106.167.	Nije prihvaćeno	Podijeliti iskustvo Bosne i Hercegovine u oblasti multietničke nastave o toleranciji u školama		

123	106.135.	Nije prihvaćena	<p>(Maroko).</p> <p>Razvijati kao pitanje prioriteta multietnički, inkluzivni i nediskriminirajući zajednički nastavni plan i program (NPP) i osigurati na svim razinama vlasti da sadržaj školskih udžbenika promiče i potiče toleranciju među etničkim manjinskim skupinama (Slovenija);</p>	<p>dostupnost u vaspitanju i obrazovanju svakom djetetu bez diskriminacije i izdvajanja djece po bilo kom osnovu. U Republici Srpskoj nema segregirajućih škola/odjeljenja</p> <p>Komentar Federalnog ministarstva obrazovanja</p> <p>Ulažu se naponi na uklanjanju svih oblika diskriminacije u skladu sa svojim ustavnim ovlaštenjima.</p> <p>Komentar Vlade BD BiH Školska segregacija na osnovu etničke pripadnosti ne postoji.(140.)</p> <p>vi zakoni u oblasti obrazovanja u BiH svakom djetetu garantuju jednako pravo pristupa, jednake mogućnosti učešća u odgovarajućem odgoju i obrazovanju i uživanje istovjetnog tretmana, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi i nijedan zakon ne sadrži diskriminirajuće odredbe. Važno je napomenuti da od 2002. do danas nije bilo novih slučajeva “dvije škole pod jednim krovom“, te da se posljednjih godina nastoje pronaći rješenja za prevazilaženje ovog problema.(144.) U Brčko distriktu BiH ne postoje „dvije škole pod jednim krovom“.(144.)</p> <p>Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama u Brčko distriktu BiH Osnovno i srednje obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog interesa za Distrikt i jedinstveno je za ustanove koje je osnovao Distrikt, koje obezbjeđuju takvo obrazovanje, a odražavaju multietnički sastav Distrikta i njeguju multietničnost u programu i sadržaju svoga rada. Član 3. stav 2. Sticanjem osnovnog i srednjeg obrazovanja, zasnovanog na vrijednostima i principima savremene nauke, tehnologije, umjetnosti i kulture, učenici: a) stiču odgovarajući odgoj i obrazovanje; b) spoznaju moralne i estetske vrijednosti; c) razvijaju svijest o zdravlju i zaštiti životne okoline; d) se osposobljavaju da promovišu poštivanje ljudskih prava i sloboda i pripremaju</p>
-----	----------	-----------------	--	--

					<p>se za život u društvu koje uvažava demokratske principe i vladavinu zakona; e) razvijaju svijest o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), vlastitom nacionalnom i kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji, istovremeno upoznajući vrijednosti drugih, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u BiH.(145.)</p> <p>Usvojeno i objavljeno 13 dokumenata u vezi sa razvojem Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa(147.) Nastavni plan i program Brčko distrikta BiH se sastoji od zajedničkog jezgra, u skladu sa okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju i dijela koji se kreira u školama (147.)Tolerancija i solidarnost svih ljudi naroda i zajednice je jedan od ciljeva vaspitno obrazovnog sistema u BiH.(167.)</p>
124	106.147.	Djelimično se prihvata	Implementirati jedan usklađeni nacionalni nastavni plan i program, dogovoren od strane predstavnika etničkih skupina u državi i nacionalnih manjina (Kanada	3-preporuka čija je provedba na čekanju	<p>Komentar MCPBIH: Obzirom na trenutno uređenje obrazovnog sektora u BiH, nadležne obrazovne vlasti entiteta RS, kantona u FBiH i BD BiH imaju isključivu nadležnost u donošenju NPP-a.</p> <p>Komentar Federalnom ministarstva obrazovanja</p> <p>U skladu sa svojom koordinatorkom ulogom u ovoj kao i u drugim temama iz obrazovanja bitnu ulogu ima Koordinacija ministara obrazovanja i nauke ministara BiH</p>
Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C. 4. PRAVA RANJIVIH GRUPA		
			C.4.1. Prava djeteta		
125	106.1.	Prihvaćena	Ratificirati Fakultativni protokol uz Konvenciju o	1-potpuno	Komentar MLJPIBiH:

			pravima djeteta u komunikacijskoj proceduri (Portugal);	provedena preporuka	Ratifikovan Fakultativni protokl
126	106.2.	Prihvaćena	Potpisati i ratificirati Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta u komunikacijskoj proceduri (Slovačka);		<p>Komentar Vlade RS Ministarstvo porodice, omladine i sporta je aktom broj:20.05/660-531-2/14 od 11.03.2014. dalo pozitivno mišljenje u pogledu opravdanosti inicijative za pokretanje postupka zaključivanja Fakultativnog protokola uz Konvenciju Ujedinjenih nacija o pravima djeteta koji se odnosi na postupak po predstavkama, nakon prethodno pribavljenog mišljenja Savjeta za djecu Republike Srpske koje je, kao stručno i savjetodavno tijelo Vlade Republike Srpske, a potom je aktom broj: 20.01/011-514/17 od 16. novembra 2017. dalo pozitivno mišljenje na Fakultativni protokol uz Konvenciju Ujedinjenih nacija o pravima djeteta koji se odnosi na postupak po predstavkama. Pozitivnim mišljenjem se posebno referisalo na Zaključak Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2-784/15 od 23.04.2015. kojim je izraženo opredjeljenje Republike Srpske za zaštitu i utvrđivanje najviših međunarodnih standarda u oblasti prava djeteta (106.1; 106.2)</p>
127	106.18.	Prihvaćena	Nastaviti s daljnjim naporima kako bi se zajamčila prava djece, osobito u području socijalne zaštite i obrazovanja (Vijetnam);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBiH: Donesen Akcioni plan za djecu.</p> <p>Komentar Vlade RS Prava iz socijalne zaštite pripadaju licima koja ispunjavaju propisane uslove bez obzira na razlike u rasi, boji kože, polu, jeziku, političkom, nacionalnom i vjerskom opredjeljenju, socijalnom i ekonomskom porijeklu, mjestu rođenja, invalidnosti i bilo kojem drugom statusu. Ustanove socijalne zaštite obezbjeđuju ravnopravnost u</p>

					<p>pristupu i korištenju prava iz socijalne zaštite i u svom djelovanju sprečavaju svaki vid diskriminacije, direktne ili indirektno, po bilo kom osnovu. Korisnik socijalne zaštite je lice koje se nalazi u stanju socijalne potrebe, i to dijete: bez roditeljskog staranja, sa smetnjama u razvoju, čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, žrtva nasilja, žrtva trgovine djecom, sa društveno neprihvatljivim ponašanjem, izloženo socijalno rizičnim ponašanjima i kome je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita.</p> <p>Komentar Ministarstva prosvjete i kulture: Poštivanje prava djece u obrazovanju je istaknut i u Strategiji razvoja obrazovanja Republike Srpske 2016-2021 i svim zakonima Republike Srpske u ovoj oblasti.</p> <p>Komentar FMRSR</p> <p>U 2017. usvojen je Zakon o hraniteljstvu u FBiH kojim se sistematski uređuje smještaj i podrška djeci bez roditeljskog staranja, odraslim licima bez porodičnog staranja, te starim i iznemoglim kao i licima sa invaliditetom kroz zbrinjavanje i zaštitu u porodičnom okruženju.</p> <p>Pripremljen je novi strateški plan za unapređenja ranog rasta i razvoja djece u FBiH (za period 2019-2023) kojim su definisane aktivnosti sektora zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite i resorno i multisektorski.</p> <p>Komentar Vlade BD BiH</p> <p>Brčko distrikt BiH osigurava zajamčena prava djece, kroz zakonodavne aktivnosti socijalno</p>
--	--	--	--	--	--

					političkih mjera; Kontinuirana je primjena zakona i zaštita prava djece u obrazovanju. (18.)
128	106.19.	Djelimično se prihvata	Nakon provedbe Akcijskog plana za djecu u Bosni i Hercegovini za razdoblje od 2002-2010, i dalje razvijati programe za zaštitu djece, osobito u borbi protiv iskorištavanja djece za prosjačenje i mogućeg angažiranja djece i korištenja u oružanim sukobima, te razvijati zaštitu u sudskim procesima i utjecati na njihovo odvajanje od odraslih u mjestima pritvora (Čile);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPIBiH: Donsen Akcioni plan za djecu Bosne i Hercegovine 2015- 2019
129	106.25.	Prihvaćena	Poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala primjena svih zakona i izobrazba dužnosnika u području dječjih prava (Libija);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBIH: CEST –ovi oba entiteta kontinuirano provode obuke za najbolji interes djeteta Komentar Vlade RS U saradnji sa UNICEF-om Bosne i Hercegovine je realizovalo projekat „Razvoj hraniteljstva u Republici Srpskoj“ i „Transformacija institucija i prevencija razdvajanja djece od porodica“, sa fokusom na razvoju kapaciteta stručnjaka koji se bave ovom oblašću, unapređenju kompetencija i osposobljavanju za procjenu opšte podobnosti hraniteljskih porodica. Stručni radnici su prošli sertifikovane edukacije, izvršena je edukacija za direktore centara za socijalni rad, održavani su supervizijski susreti, kao i izrađena dva priručnika iz oblasti hraniteljstva i za vođenje slučaja. Urađene su značajne promjenekroz izmjene Pravilnika o procjeni potreba i usmjeravanju djece i omladine sa smetnjama u razvoju, a to su:

					precizno definisanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju, preciznije formulisanje načina određivanja vrste oštećenja i višestrukih oštećenja, promjene u sastavu stručnih komisija i td. Značajan je i moderniji pristupi u rješavanju problema maloljetničke delinkvencije urađen program i edukovani stručni radnici za primjenu alternativnih mjera pri postupanju sa djecom u kontaktu sa zakonom. Izrađene su Smjernice za izradu socijalnih anamneza.
130	106.70	Prihvaćena	Provesti mjere za smanjenje i otklanjanje neželjenih trudnoća, ranog i prisilnog stupanja u brak, uključujući i otklanjanje onih čimbenika koji dovode visoke stope napuštanja i odustajanja od srednjoškolskog obrazovanja romske djece (Kanada);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS Zakonom o uslovima i postupku za prekid trudnoće regulisana su prava na slobodno odlučivanje o rađanju, odnosno radi zaštite zdravlja, ženi i muškarcu moraju se obezbijediti svi vidovi stručnih savjeta i pouka koji mogu doprinijeti da to pravo koriste bez štetnih posljedica po zdravlje i reproduktivnu sposobnost.</p> <p>Komentar Vlade BD BiH Od zapošljavanja referenta za romska pitanja nije zabilježen ni jedan slučaj napuštanja nastave zbog ranog sklapanja braka ili trudnoće. Referent za romska pitanja sprovodi potrebne mjere kroz dijalog i saradnju te pripremu romske djece za upis u srednje obrazovanje.(70.)</p> <p>Komentar Federalno ministarstvo zdravstva Zakonom o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno je da se na primarnoj razini zdravstvene zaštite odnosno pri domovima zdravlja razvija prijateljski pristup mladima.</p>

					<p>Pri domovima zdravlja djeluju informacijski centri koji mladima pružaju kvalitetne, sigurne i vjerodostojne informacije o svim pitanjima iz zdravih životnih stilova. Prepoznaju potrebe za profesionalnom zdravstvenom zaštitom i upućuju ih ako je to potrebno zdravstvenom timu unutar doma zdravlja. Projektom „ osiguranje prijateljskog pristupa u pružanju zdravstvenih usluga mladima u oblasti obiteljske medicine“ omogućeno je da zdravstveni radnici prođu napredni trening za trenere na temu prijateljski pristup.</p> <p>U sardnji sa federalnim ministarstvom obrazovanja intenzivno se radilo na Okvirnom programom za osnovno obrazovanje usvojene su brojne nastavne jedinice za usvajanje zdravih ponašanja, nadalje od strane AKAZA izrađena je vodilja za karcinom vrata maternice, čiji je cilj da ukaže na važnost i mogućnost prevencije i ranog otkrivanja promjena na cerviksu koji nose povećan rizik za razvoj karcinoma. Takođe izrađen je vodič za savjetovanja za procedure prije i nakon ranog prekida trudnoće, protokol za provođenje medikamentoznog pobačaja koji je u svjetskoj literaturi visoko preporučen do 9 sedmice gestacijske starosti je u potpunosti prikazan u ovoj vodilji i visoko preporučen kliničarima i praktičarima u BiH.</p> <p>U okviru aktivnosti planiranih AP za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite 2017-2020. U FBiH kontinuirano se provode aktivnosti</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>sa ciljem implementacije ciljeva programa i mjera iz naprijed navedenog AP u saradnji sa romskim udruženjima, medijatorima. Tako se provode edukacije medijatora i romskih porodica o mjerama zaštite reproduktivnog zdravlja. Jedna od aktivnosti je i provođenje programa skrininga karcinoma dojke i karcinoma grlica maternice, te informisanje o značaju prevencije i ranog otkrivanja karcinoma dojke i karcinoma grlica maternice</p> <p>Vezano za predloženu preporuku kojoj je planirano smanjenje i otklanjanje neželjenih trudnoća, ranog i prisilnog stupanja u brak, uključujući i otklanjanje onih faktora koji dovode do napuštanja i odustajanja od obrazovanja djece romske populacije, za istu konstatujemo da se provode u kontinuitetu</p>
131.	106.74.	Djelimično se prihvata	Osigurati eksplicitnu zakonsku zabranu tjelesnog kažnjavanja djece u svim postavkama (Hrvatska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MPBiH: Zabranu eksplicitnog kažnjavanja djece uvedena u porodični zakon RS-a. u Na nivou BiH, FBiH i BD , Krivični zakon sadrži odredbe po kojima se zapuštranje ili zlostavljanje djeteta tretira kao krivično djelo</p> <p>Komentar Vlade RS Pored Krivičnog zakonika Republike Srpske koji zabranjuje nasilje u porodici i, kao kvalifikovani oblik ovog krivičnog djela određuje ona djela koja su učinjena prema djetetu ili u prisustvu djeteta, i Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, između ostalog, propisuje da posebnu pomoć i zaštitu u skladu sa ovim zakonom uživa žrtva koja je: a) dijete, b) starije lice, v) lice sa invaliditetom i g)</p>
132	106.75	Prihvaćena	Donijeti zakon koji izričito zabranjuje svako tjelesno kažnjavanje u svim postavkama, uključujući kažnjavanje kod kuće, u distriktu Brčko i u Federaciji Bosne i Hercegovine (Švedska);	2-djelimično provedena preporuka	

					<p>lice pod starateljstvom, kao i da je dijete žrtva i ukoliko je bilo prisutno prilikom vršenja nasilja prema drugom članu porodice, iako radnje nasilja nisu preduzete prema njemu. Ovim zakonom se i prijetnja nanošenjem tjelesne povrede članu porodice ili njemu bliskom licu određuje kao radnja nasilja u porodici, kao i vaspitanje djece na način ponižavajućeg postupanja. U Republici Srpskoj je u toku usvajanje izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od nasilja u porodici koji je usklađivan sa relevantnim međunarodnim standardima. Državni službenici su učestvovali u realizaciji projekata „Pravda za svako dijete“ i „Zaštita djece u krivičnom postupku“. Zaštita djeteta od svih oblika nasilja, zaustavljanje nasilja i sprečavanje ponavljanja nasilja osnovni je cilj Protokola o postupanju u slučaju nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja djece, čiji su potpisnici nadležna ministarstva u Vladi Republike Srpske. Protokol između ostalog utvrđuje obaveze nadležnih institucija i službi na postupanje u svim slučajevima nasilja nad djecom, na način da se po prijavi ili saznanju da je dijete žrtva nekog od oblika nasilja pokrene brz i koordinisan postupak koji prekida nasilje, štiti dijete od daljeg nasilja i obezbjeđuje odgovarajuću intervenciju za oporavak i dalji bezbjedan psiho-fizički razvoj djeteta. (106.74 I 106.78)</p> <p>Komentar Vlade BD BiH U Brčko distriktu BiH ne postoji eksplicitna zakonska odredba o zabrani tjelesnog kažnjavanja djece. Krivičnim zakonom Distrikta propisana su krivična djela:</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>„Nasilje u porodici“ (član 218), „Zapuštanje ili zlostavljanje djeteta ili maloljetnika“ (član 216). Takođe, u Distriktu je u primjeni i Zakon o zaštiti i postupanju sa maloljetnicima u Brčko distriktu BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 44/11), kao i Zakon o zaštiti od nasilja u porodici u Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 7/18).</p> <p>U vezi primjene Konvencije Ujedinjenih nacija protiv torture i drugih surovih, neljudskih i ponižavajućih kazni ili postupaka, tokom 2018. godine usvojene su izmjene i dopune Krivičnog zakona Brčko distrikta BiH. Usklađivanje je izvršeno utvrđivanjem novih krivičnih djela:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Mučenje i drugi oblici surovog i nečovječnog postupanja (član 179 a) i b) Prisilni nestanak (član 179 b). <p>Obilježja ovih krivičnih djela utvrđena su po uzoru na Krivični zakon Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj: 40/15). (74; 75)</p>
133	106.77	Prihvaćena	Rješavati ozbiljne probleme povezane s počiniteljima djela dječje pornografije i drugih oblika seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece, te pružati pomoć i zaštitu žrtava i svjedoka ovih djela (Islamska Republika Iran);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI BiH</p> <p>Ratifikovan je Protokol uz CRC koji se odnosi na zabranu seksualnog iskorištavanja djece i Ratifikovane su Lanzarot konvencije. Trgovina ljudima je propisana kao krivično djelo kroz krivično zakonodavstvo BiH.</p>
134	106.78	Djelimično se prihvata	Napraviti potrebne izmjene i dopune nacionalnog zakonodavstva kako bi se isto uskladilo s međunarodnim obvezama i obvezama za zaštitu djece, a posebice za zaštitu djece od seksualnog zlostavljanja, kao i trgovine ljudima (Švicarska);		<p>Komentar Vlade RS</p> <p>Ministartvo unutrašnjih poslova je uputilo u proceduru usvajanja Strategiju za borbu protiv sajber kriminaliteta u Republici Srpskoj 2019-2023. godina, koja propisuje obavezu donošenja između ostalih i Akcionog plana Vlade RS iz oblasti dječije pornografije. Akcioni plan će u</p>

					skladu sa strateškim ciljevima definisati aktivnosti, zadatke, nosioce aktivnosti, rokove za njihovu realizaciju i indikatore uspješnosti u realizaciji.
135.	106.79.	Prihvaćena	Podizati svijest javnosti o značaju Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Litva);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MPBiH: CEST –ovi oba entiteta kontinuirano provode obuke za najbolji interes djeteta</p> <p>Komentar Vlade RS Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, putem svoje nadležne organizacione jedinice Uprave za policijsku obuku kontinuirano realizuje preventivno-edukativne aktivnosti u cilju sprečavanja maloljetničke delinkvencije. Sadržaj aktivnosti se odnosi i na podizanje svijesti djece o bezbjednosnim incidentima na društvenim mrežama koji predstavljaju i oblike ispoljavanja seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece.</p>
136.	106.88.	Djelimično se prihvata	Provesti Akcijski plan 2011-2014 za djecu i Strategiju za borbu protiv nasilja nad djecom 2012-2015, osigurati dovoljno sredstava za strategiju, donijeti cjelovit nacionalni zakon o pravima djeteta, osigurati učinkovit način prijave nasilja nad djecom te pružati materijalnu i psihološku pomoć žrtvama takvog nasilja (Saudijska Arabija);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI BiH Kroz implementiranje Zakon od zaštite nasilja u porodici na entitetskom nivou , jer je pomenuta oblast u nadležnosti entiteta, Strategiju za borbu protiv nasilja nad djecom AP za djecu.</p> <p>Komentar Vlade Republike Srpske Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite aktom broj 11/05-533-57/14 od 27.03.2014. godine je dalo pozitivno mišljenje o inicijativi za pokretanje postupka zaključivanja Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta za obezbjeđivanje procedure obraćanja. Protokol priznaje pravo djeci, žrtvama povrede prava priznatih Konvencijom o pravima djeteta (i pripadajućih protokola) od</p>

					strane države potpisnice, da podnesu predstavku međunarodnom tijelu - Komitetu za prava djeteta. Ovim se nesumnjivo još jednom priznaje da su prava djece u ravni sa svim drugim ljudskim pravima.
137.	106.101.	Prihvaćena	Nastaviti usklađivanje maloljetničkog pravosuđa sa međunarodnim standardima(Latvija)	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MPBiH: Provodi se usklađivanje krivičnog zakonodavstva uspostavljanjem posebnih odjeljenja za maloljetnike u tužilaštvima i edukacijom sudija i tužitelja o specijalnim znanjima iz oblasti prava djeteta i prestupništva mladih.
138	106.106	Prihvaćena	Omogućiti da sva djeca rođena u državi, koja nisu registrirana, dobiju svoj matični list i osobne dokumente (Češka);	1-potpuno provedena preporuka	Komentar MCPBiH: Zakonom o državljanstvu BiH, u članu 7., propisano je da će državljanstvo BiH biti dodjeljeno djetetu koje je rođeno ili nađeno na teritoriji BiH nakon stupanja na snagu Ustava i čija su oba roditelja nepoznata ili nepoznatog državljanstva ili bez državljanstva, ili ako je dijete bez državljanstva. Isto je propisano i Zakonom o državljanstvu FBiH kao i Zakonom o državljanstvu RS. Na ovaj način je u skladu sa Konvencijom o smanjenju osoba bez državljanstva iz 1954 i 1961. Godine i Konvencijama o pravima djeteta, omogućeno da sva djeca steknu državljanstvo BiH. Procedura upisa djece u matične knjige rođenih i knjige državljanja, odnosno registracija djece u BiH je regulisana Zakonom o matičnim knjigama FBiH, RS i BD BiH. BiH, imajući u vidu najbolji interes djeteta, a u skladu sa međunarodnim konvencijama, svakom djetetu omogućiti pravo na registraciju i na posjedovanje dokumenata. Komentar Vlade RS Prema Zakonu o matičnim knjigama sva lica bez obzira da li pripadaju konstitutivnim narodima ili manjinskim grupama, pod istim uslovima, mogu se upisati u matične knjige rođenih u Republici Srpskoj, što podrazumijeva da djeca Roma ili
139.	106.107.	Prihvaćena	Omogućiti registriranje djece po rođenju i stjecanje osobnih dokumenata za neregistriranu djecu (Estonija);		
140.	106.108.	Prihvaćena	Poduzeti daljnje korake kako bi se osigurala registracija svih rođenih i izdavanje osobnih dokumenata za sve osobe čije rođenje nije registrirano (Rumunjska);		

					<p>migranata, kao i svi ostali građani uživaju ista prava po pitanju upisa u matične knjige i izdavanja uvjerenja iz matičnih knjiga. Kao značajan iskorak za upis djece u matične knjige potrebno je navesti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku kojim je omogućeno, u sudskom postupku, utvrđivanje vremena i mjesta činjenice rođenja.</p> <p>Država potpisnica je dužna preduzeti sve korake kako bi osigurala da pojedinci pod njenom nadležnošću ne podliježu kršenju bilo kojih ljudskih prava, maltretiranja ili zastrašivanja, koje je posljedica obraćanja ili saradnje sa Komitetom za prava djeteta. Prema Protokolu, djeca su u mogućnosti da podnesu predstavku Komitetu za prava djeteta ukoliko su iscrpljena sva raspoloživa domaća pravna sredstva, te i ako nisu, imaće tu mogućnost u situacijama kada je primjena pravnih lijekova u državi potpisnici neopravdano produžena ili je malo vjerovatno da će donijeti efikasno olakšanje. Protokol takođe podrazumijeva da će svi postupci, vođeni pred Komitetom za prava djeteta, uvažavati najbolji interes djeteta, uz obavezu razmatranja prava i stavova djece, kojim se mora dati dužna pažnja u skladu sa godinama i zrelošću djeteta. Nakon razmatranja obraćanja, Komitet za prava djeteta dostavlja svoje stavove o obraćanju sa preporukama dotičnim stranama. Država potpisnica uzima u obzir stavove Komiteta, zajedno sa preporukama i dostavlja odgovor Komitetu, uključujući sve informacije o preduzetim i predviđenim aktivnostima. Komitet stavlja na raspolaganje svoje usluge dotičnim stranama u cilju postizanja poravnania o pitanjima</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>obaveza utvrđenih u Konvenciji i/ili protokolima. Takođe, ukoliko Komitet dobije predstavke o teškim i sistematskim kršenjima prava djeteta, ima mogućnost da vodi istražni postupak koji može uključiti posjetu teritoriji države potpisnice.</p> <p>Kao značajan iskorak za upis djece u matične knjige potrebno je navesti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16), kojim je omogućeno, u sudskom postupku, utvrđivanje vremena i mjesta činjenice rođenja. (106: 106; 107; 108; 109)</p> <p>Komentar FMUP</p> <p>U FBiH propisani su načini i mehanizmi kojima se osigurava da svako dijete mora biti evidentirano u matičnim knjigama nakon rođenja da ima pravo na lično ime, pravo na državljanstvo kao i druga prava propisana Konvencijom o pravima djeteta iz 1989.</p> <p>Utvrđene obaveze države da u slučaju da je dijete lišeno svih elemenata svog identiteta pruži svu pomoć i zaštitu da se što prije uspostavi djetetov identitet. Sve te obaveze su regulisane Zakonom o matičnim knjigama (Službene novine Federacije BiH BROJ 37/12 i 80/14), čije se osnovno rješenje odnosi na obavezu da se svako dijete mora upisati u roku od 30 dana po rođenju u matičnu knjihu rođenih bez obzira na mjesto rođenja (u zdravstvenoj ustanovi ili van nje, nađeno ili mrtvo rođeno).</p> <p>Članom 4. Zakona, zabranen je svaki oblik diskriminacije po osnovu rasne i etničke pripadnosti, nacionalnog i socijalnog porijekla itd. Ta zabrana diskriminacije se poštuje u svim opštinama i gradovima FBiH. Uspostavljen je siste elektronske evidencije, a</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Romi kao ranjiva skupina oslobođeni su taksi za upis te imaju pravo na adekvatnu besplatnu pravnu pomoć. Zakonom o ličnom imenu SL. Novine Federacije 7/12 je propisano da se upis u MKR pripadnika nacionalnih manjina može izvršiti na jeziku i pismu nacionalne manjine kojoj pripada u koliko se nie drugačije opredjelio.</p> <p>Uspostavljen je jedinstven centralni magični registar Federacije BiH JCMR koji se vodi u FMUPU i predstavlja bazu podataka kojim su obuhvaćene sve matične knjigu u FBiH što je obaveza proistekla na putu pristupa Evropskoj uniji. Uspostavom JCMR osigurano je IDDEEI da vrši efikasniju i sigurniju provjeru ličnih podataka u procesu izdavanja identifikacionih dokumenata građanima.</p> <p>U većini opština i gradova u FBiH, Romi su upisani u MKR i imaju lična dokumenta u skladu sa Zagrebačkom deklaracijom od 2011. Gopdine. Deklaracija sadrži niz konkretnih mjera zaštite od apartridije obaveza organa starateljstva i koordinacije sa organizacijama civilnog društva.</p> <p>U odnosu na transrodne osobe da iste nakon promjene pola mogu promjeniti JMB i ostale dokumente a zakonom o ličnom imenu, mogu promjeniti ime iz privatnih razloga na osnovu kantonalnog rješenja kantonalnog ministarstva.</p> <p>Odgovor Vlade BD BiH</p> <p>Zakonom o matičnim knjigama Brčko distrikta BiH, Zakonom o državljanstvu R BiH i Zakonom o državljanstvu BiH propisan je postupak i uslovi upisa djece u matičnu knjigu rođenih koja su rođena na teritoriji Brčko distrikta BiH kao i u inostranstvu. Navedenim zakonima je omogućeno roditeljima koji su državljani Bosne i Hercegovine i jednog od entiteta da svoju djecu upišu u matične</p>
--	--	--	--	--	---

					knjige rođenih te da ostvare pravo na dobijanje izvoda iz matične knjige rođenih i uvjerenja o državljanstvu. Nakon izvršenog upisa u matične knjige ostvaruju pravo na prijavu prebivališta i dobijanje ličnih dokumenata koje procedure su propisane Zakonom o prebivalištu i boravištu državljana BiH, Zakonom o ličnoj karti državljana BiH i Zakonom o putnim ispravama Bosne i Hercegovine.(106.)
--	--	--	--	--	--

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C. 4. PRAVA RANJIVIH GRUPA		
			C.4.1. LGBTQI		
141.	106.37.	Prihvaćena	Provesti mjere koje osiguravaju jednakost prava i nediskriminaciju, osobito na temelju spolne, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta (Urugvaj);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBiH: implementira se kroz Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije.</p> <p>Komentar FMUP</p> <p>UFBiH nema donesen zakon o životnim zajednicama istospolnih parova, niti su drgim zakonima definisane ove životne zajednice, njihovo zasnivanje, upis u matične knjige ili registre kako zajednica sklapanih u BiH, tako i onih koji su državljani BiH sklapali u inostranstvu, pitanja usvajanja djece u takve zajednice, te druga takva pitanja koje bi zakonom trebalo regulisati</p> <p>FMUP je dostavio Vladi FBIH Informaciju o zahtjevima za upis podataka u matične evidencije, životnih zajednica istospolnih parova kojom je ujedno inicirao na potrebu regulisanja navedenih pitanja kroz</p>

					donošenje Zakona o istospolnim parovima.(106.37; 106.51; 106.52 i 106.53)
142.	106.51.	Prihvaćena	Raditi na razvoju policije Kantona Sarajevo kroz treninge, koordinaciju i podizanje svijesti za borbi protiv diskriminacije LGBT osoba i provoditi takve prakse u pravosuđu i policiji (Norveška);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Prilog Vlade BD BiH Brčko distrikt BiH je u protekloj 2018., donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti Brčko distrikta BiH (Sl.glasnik BD BiH”broj 21/18), je zakonskim propisom osigurao postupanje prema osobama sa manjom i većom onesposobljenošću;(51.)</p> <p>Komentar Vlade RS Vlada Republike Srpske nije učestvovala u izradi Prijedloga AP za ravnopravnost LGBTI osoba u BIH za period 2018-2022, te nije dala saglasnost za navedeni document</p> <p>Komentar Uprave policije MUP –a Kantona Sarajevo</p> <p>U izvještajnom period od oktobra 2014 do 2019 Uprava policije MUP-a Kantona Sarajevo je ostvarila saradnju sa organizacijama koje se bave promovisanjem zaštite prava I sloboda LGBT osoba.</p>
143.	106.52.	Prihvaćena	Razviti komunikacijske strategije za podizanje svijesti društva o poteškoćama s kojima se suočavaju skupine LGBT osoba i poticati tolerantno okruženje (Španjolska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS GC RS je u saradnji sa „Sarajevskim otvorenim centrom“ održao veliki broj aktivnosti edukativnog i promotivnog karaktera na podizanju svijesti društva o poteškoćama sa kojima se suočavaju LGBTIosobe. Organizovani su zajednički seminari za državne službenike i zaposlene u GC RS, obilježeni međunarodni dani borbe protiv homofobije i transfobije, te organizovana prva regionalna konferencija pod nazivom „Javne politike za ravnopravnost LGBTIosoba u</p>

					<p>BiH“.GC RS nije imao prijavljenih slučajeva napada na LGBTI grupu, niti saznanja o istim.(106.52 i 106.53)</p> <p>Komentar CGFBiH Vlada FBiH je u 2018. Dala saglasnost na Nacrt AP za ravnopravnost LGBTI osoba.Ova oblast je uključena u godišnje operativne planove za provedbu GAP BiH. Vlada fbIh JE 2018 usvojila informaciju FMUPA o zahtjevima za upis podataka u matične evidencije koje se odnose na životne zajednice istospolnih parova. FMP je formiralo interesornu RG koju je imenovala Vlada sa zadaćom analize propisa u okviru kojih istospolni parovi iz životne zajednice mogu ostvarivati prava koja proizilaze iz Evropske konvenice o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i izrade prijedloga propisa koje je potrebno donijeti u tu svrhu. GCFBiH u saradnji sa SOC –em nastavlja realizaciju programa i obuka za policijske, pravosudne i državne službenike. GCFBiH prikuplja i obrađuje statističke podatke o pravosudnih organa o krivičnim djelima iz mržnje učinjenih zbog seksualne orijentacije i rodnod identiteta.</p>
144	106.53.	Prihvaćena	Javno i nedvosmisleno osuditi svaki napad, verbalni ili fizički, na LGBT skupine i dovesti one koji su odgovorni pred lice pravde (Švedska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MP BiH Implementacija Zakona o Zabrani diskriminacije i Krivičnog zakona u BiH</p>

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C. 4. PRAVA RANJIVIH GRUPA		
			C.4.3. Osobe sa invaliditetom		
145.	106.148.	Prihvaćena	Uskladiti državne zakone s CRPD-om (Angola);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI BiH Donese su entitetske strategije, koje predviđaju analizu i harmonizaciju domaćeg zakonodavstva</p>

146.	106.149.	Prihvaćena	Poboljšati socijalni status osoba s invaliditetom (Afganistan);	2-djelimično provedena preporuka	<p>U RS –u su uvedene civilne invalidnine</p> <p>Komentar Vlade RS Prava u skladu sa ovim zakonom realizuju se novčanim davanjima, socijalnim uslugama i drugim mjerama koje se pružaju pojedincu, članovima porodice ili porodici u cjelini i koje imaju za cilj zadovoljavanje socijalnih potreba, te sprečavanje nastanka socijalnih problema. Usluge socijalne zaštite su u Zakonu definisane kroz devet prava. Prava prema Zakonu o socijalnoj zaštiti koje korisnik sistema može ostvariti su: novčana pomoć, dodatak za pomoć i njegu drugog lica, podrška u izjednačavanju mogućnosti djece i omladine sa smetnjama u razvoju, smještaj u ustanovu, zbrinjavanje u hraniteljsku porodicu, pomoć i njega u kući, dnevno zbrinjavanje, jednokratna novčana pomoć i savjetovanje. Pored ovih, Zakon omogućava svakoj jedinici lokalne samouprave da svojom odlukom definiše dodatna, proširena prava koja odgovaraju specifičnim potrebama korisnika koji žive na teritoriji te lokalne zajednice, a u skladu je sa finansijskim mogućnostima lokalnih budžeta.</p> <p>Komentar FMRSP Strategiju za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u FBiH (2016-2021) predviđene su aktivnosti u svim oblastima/ resorima koje su važne za socijalni status osoba sa invaliditetom.</p>
147	106.150.	Djelimično se	Uskladiti sve zakone i propise kako bi se osiguralo	2-djelimično	

		prihvata	jednako postupanje prema osobama s invaliditetom u cijeloj zemlji te uklonilo različito postupanje na temelju uzroka invaliditeta (Finska);	provedena preporuka	<p>Komentar Vlade RS Strategijom unapređenja društvenog položaja lica sa invaliditetom u Republici Srpskoj 2017-2026 u oblasti zakonodavstva, javnog i političkog života propisan je cilj- osigurati donošenje zakonskih i podzakonskih akata sa ciljem unapređenje društvenog položaja lica sa invaliditetom i aktivnost- ujednačavanje zakonskih rješenja ocjene invalidnosti u različitim sistemima u periodu 2020-2026. U oblasti socijalne zaštite, sigurnosti i podrške propisan je cilj-obezbijediti minimalnu socijalnu sigurnost lica sa invaliditetom po jednakim kriterijumima bez obzira na uzroke nastanka invalidnosti i aktivnost- ujednačavnje prava lica sa invaliditetom bez obzira na uzroke nastanka invalidnosti u periodu 2017-2026 i navedena aktivnost je u toku.</p> <p>Komentar FMRSP Urađena je jedinstvena lista invaliditeta ali postupak primjene još nije započeo iz razloga što je usaglašavanje nadležnih tijela u toku.</p>
148.	106.151	Ne prihvata se	Načiniti nacrt jedinstvenog nacionalnog Akcionog plana o pravima osoba s invaliditetom uz proračun i jasan vremenski okvir za njegovu provedbu (Austrija)	2-djelimično provedena preporuka	U BiH donesena je Okvirna politika u oblasti invalidnosti u BiH koja predstavlja osnovni platformski dokument za ovu oblast
149.	106.152.	Djelimično se prihvata	Dalje ulagati napore u promicanju prava osoba s invaliditetom, s obzirom na konsolidirani nacionalni akcijski plan, i odrediti nacionalne focal pointe za njegovu provedbu te pružiti potrebne resurse kako bi se dodatno osiguralo inkluzivno obrazovanje i pristup za osobama s invaliditetom (Egipat);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Donese su entitetske strategije koje sadrže AP i mjere za provođenje istih. Uspostavljena su koordinaciona tijela</p> <p>Komentar Vlade RS Komentar Ministarstva prosvjete i kulture: I obrazovanje osoba sa invaliditetom je u isključivoj</p>

				<p>nadležnosti Republike Srpske i poboljšanje obrazovanja ove grupacije je istaknuto u Strategiji razvoja obrazovanja 2016-2021</p> <p>Komentar Vlade BD BiH Brčko distrikt BiH je u protekloj 2018.godinu, donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti Brčko distrikta BiH (Sl.glasnik BD BiH”broj 21/18) i Vladinom Odlukom o proširenom pravu u socijalnoj zaštiti: Pomoć za uslugu personalne asistencije, broj:34-000466/17, broj akta:01.11-1161DS-017/18 od 30.7.2018.godine, učinilo promicanje prava osoba sa onesposobljenošću (invaliditetom);(152.)</p> <p>Komentar federalno ministarstvo zdravstva. Usvojen je AP u oblasti invalidnosti u kojem je definisano da je oblast odgoja i obrazovanja djece sa invaliditetom regulisana Zakonom o predškolskom odgoju, Zakonom o osnovnom obrazovanju i Zakonom o srednjem obrazovanju. Odgojno obrazovni rad sa djecom s posebnim obrazovnim potrebama može se realizovati u osnovnim, srednjim I specijalnim školama I ustanovama.I pored toga vrlo mali broj djece sa invaliditetom je uključen u ustanove predškolskog I školskog obrazovanja jer iste nisu materijalno I tehnički osposobljene za prihvatanje djece sa invaliditetom.Socijalna pomoć na području regulisana je Zakonom o socijalnoj zaštiti. Zakonom o zaštiti civilnih žrtava rata I zaštiti porodice sa djecom,prava iz soc. zaštite su: novčana I druga materijalna pomoć, osposobljavanje za život I rad. Smještaj u drugu porodicu, smještaj u ustanove</p>
--	--	--	--	--

					socijalne zaštite, usluge socijalnog I drugog stručnog rada, kućna njega I pomoć u kući.
150.	106.153.	Prihvaćena	Uspostaviti proces izrade Akcijskog plana o provedbi Konvencije o pravima osoba s invaliditetom s jasno definiranim vremenskim okvirom (Slovačka);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MCPBIH i MLJPI BiH: U BiH donesena je Okvirna politika u oblasti invalidnosti u BiH koja predstavlja osnovni platformski dokument za ovu oblast
151	106.154.	Prihvaćena	Nastaviti konsolidaciju programa socijalne zaštite za primjenu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (Bolivarijanska Republika Venezuela);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MCPBIH i MLJPI BiH: donesu su entitetske strategije koje sadrže AP i mjere za provođenje istih. Uspostavljena su koordinaciona tijela Komentar Vlade RS U toku je izrada programa pripreme drugog izvještaja o provođenju Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom koji se priprema u Vijeću za lica sa invaliditetom Bosne i Hercegovine u čijem radu učestvuju i predstavnici Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite.
152.	106.155.	Djelimično se prihvata	Donijeti nacionalni akcijski plan za promicanje prava osoba s invaliditetom, u skladu s CRPD-om, s posebnim naglaskom na provedbu inkluzivnog obrazovanja i promicanja inkluzije na tržištu rada (Brazil);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MCPBIH i MLJPI BiH: U BiH donesena je Okvirna politika u oblasti invalidnosti u BiH koja predstavlja osnovni platformski dokument za ovu oblast Komentar Vlade RS Komentar Ministarstva prosvjete i kulture: S obzirom na ustavnu nadležnost u ovoj oblasti, Republika Stpska je donijela svoju Strategiju i prateći AP
153	106.156.	Djelimično se prihvata	Potpuno provesti UN-ovu Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom te u tom smislu odrediti focal point kao koordinacijski mehanizam na temelju odgovarajućih konzultacija s DPO (Njemačka);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MCPBIH i MLJPI BiH: U BiH donesena je Okvirna politika u oblasti invalidnosti u BiH koja predstavlja osnovni platformski dokument za ovu oblast Komentar Vlade RS Na nivou BiH navedene aktivnosti se provode kroz Vijeće za lica sa invaliditetom BiH, a u Republici Srpskoj kroz Interresorno tijelo Vlade Republike

					<p>Srpske za podršku lica sa invaliditetom čiji je zadatak da promovišu prava lica sa invaliditetom, aktivno učestvuju u izradi, donošenju, monitoringu i realizaciji strateških dokumenata, daju preporuke, mišljenja i sugestije na zakonska i podzakonska dokumenta koja se odnose na realizaciju politike u oblasti invalidnosti, ostvaruju saradnju sa nevladinim organizacijama, učestvuju u izradi akcionih planova čiji je cilj poboljšanje položaja lica sa invaliditetom, daju preporuke, sugestije i mišljenja u vezi sa konkretnim mjerama i mogućim rješenjima za zaštitu prava i interesa lica sa invaliditetom.</p>
--	--	--	--	--	--

154	106.157.	Djelimično se prihvata	Jačati primjenu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom na cjelokupnom teritoriju i jamčiti usklađivanje različitih mjera s pristupom definiranim u Konvenciji (Španjolska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBIH: Donese su entitetske strategije, koje predviđaju analizu i harmonizaciju domaćeg zakonodavstva</p> <p>Komentar Vlade RS Imajući u vidu obaveze koje proističu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a uvažavajući međunarodne dokumente Ujedinjenih nacija, Savjeta Evrope i Evropske unije, koji se odnose na oblast invalidnosti, Vlada Republike Srpske je u julu 2010. godine donijela odluku kojom je usvojila Strategiju unapređenja društvenog položaja lica sa invaliditetom u Republici Srpskoj 2017-2026 koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na 18. sjednici održanoj dana 25.04.2017. godine a Odluka o usvajanju Strategije je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske. .</p> <p>U proteklom periodu upravo je Interresorno tijelo Vlade Republike Srpske za podršku licima sa invaliditetom imalo koordinirajuću ulogu u izradi Startegije, kojom je planirano provođenje aktivnosti u svim opštinama Republike Srpske.</p>
-----	----------	------------------------	---	----------------------------------	--

155.	106.158.	Prihvaćena	Nastaviti rad na uklanjanu svih oblika diskriminacije osoba s invaliditetom u skladu s najboljim praksama i međunarodnim pravksama (Katar)	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPIBIH: izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije uvedena je zabrana diskriminacije po osnovu invaliditeta</p> <p>Komentar Vlade RS Djelatnost socijalne zaštite obuhvata mjere i aktivnosti za stvaranje uslova za ostvarivanje zaštitne funkcije porodice, uslova za samostalan život i rad lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe ili za njihovo aktiviranje u skladu sa sposobnostima, obezbjeđivanje sredstava za život materijalno neobezbijeđenim i za rad nesposobnim licima i drugim građanima koji su u stanju socijalne potrebe, kao i obezbjeđivanje drugih oblika socijalne zaštite. Prava iz ovog zakona pripadaju licima koja ispunjavaju propisane uslove bez obzira na razlike u rasi, boji kože, polu, jeziku, političkom, nacionalnom i vjerskom opredjeljenju, socijalnom i ekonomskom porijeklu, mjestu rođenja, invalidnosti ili bilo kojem drugom statusu. Ustanove socijalne zaštite obezbjeđuju ravnopravnost u pristupu i korištenju prava sadržanih u ovom zakonu i u svom djelovanju sprečavaju svaki vid diskriminacije, direktne ili indirektne, po bilo kom osnovu. Fizička i pravna lica koja primjenjuju ovaj zakon dužna su da poštuju dostojanstvo, ličnost korisnika i da brinu o njegovom interesu.</p>
------	----------	------------	--	----------------------------------	---

					<p>Komentar FMRSP</p> <p>Strategijom za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u FBiH (2016-2021) predviđene su aktivnosti u svim oblastima koje su značajne za prevazilaženje diskriminacije osoba sa invaliditetom.</p> <p>Generalni specifični ciljevi i aktivnosti usklađeni su sa obavezama koje proizlaze iz Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom UN –a.Ova strategija usklađena je sa strategijom VE za osobe sa invaliditetom (2017-2023) i Evropskom strategijom za osobe sa inavliditetom (2010-2020)</p>
--	--	--	--	--	---

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C. 4. PRAVA RANJIVIH GRUPA		
			NACIONALNE MANJINE		
156	106.160.	Prihvaćena	Stvaranje učinkovitih mehanizama za socijalnu integraciju Roma (Ruska Federacija);	2-djelimično provedene preporuke	Komentar MLJPIBIH: Kontinuirano se realizuju mjere predvuidena AP za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, strambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite
157	106.161.	Prihvaćena	Nastaviti promicanje socijalne uključenosti kroz jačanje zaštite etničkih manjina, posebice Roma (Senegal);		
158	106.162.	Prihvaćena	Promicati snažno Akcijski plan za Rome i omogućiti jednako postupanje prema njima i jednostavan pristup socijalnim uslugama (Sijera Leone);		
159	106.134.	Prihvaćena	Osigurati da svi ljudi u Bosni i Hercegovini,	2-djelimično	Komentar MLJPIBIH:

			<p>uključujući povratnike, osobe s invaliditetom i Rome, imaju pristup javnim uslugama, uključujući i zdravstvenu skrb i obrazovanje bez diskriminacije (Belgija);</p>	<p>provedena preporuka</p>	<p>Kontinuirano se provodi AP za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, strambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite i Okvirni AP o obrazovnim Roma.</p> <p>Komentar Vlade RS Republika Srpska preduzima mjere za povećanje obuhvata djece Roma obrazovnim sistemom. Dodjeljuju im se besplatni udžbenici, imaju besplatan prevoz ako stanuju na udaljenosti većoj od četiri kilometra od škole, stipendiraju se (106:134;140;141;142;143;144;145;146;159;167)</p> <p>Komentar Vlade BD Brčko distrikt BiH, posredstvom zakonodavnih aktivnosti socijalno političkih mjera uključuje povratnike, osobe sa invaliditetom i Rome, da imaju pristup javnim uslugama, pod jednakim uslovima kao i svom građanstvu Brčko distrikta BiH;(134) Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine Član 2 (Principi, norme i standardi) (1) Distrikt obezbjeđuje obrazovanje svih učenika pod jednakim uslovima uz primjenu principa i normi utvrđenih ovim zakonom.(134)</p> <p>Komentar Federalno ministarstvo zdravstva Povratnici, osobe sa invaliditetom i Romi, imaju pristup javnim uslugama, ostavruju ista prava kao i svi ostali građani, kako po pitanju zdravstvenog osiguranja, zdravstvene zaštite kao socijalnih pravate obrazovanja, bez diskriminacije.</p>
--	--	--	--	----------------------------	--

					<p>Zdravstvena zaštita je dostupna svim stanovnicima FBiH na osnovu zakona o zdravstvenoj zaštiti (Službene novine FBiH broj 46/10 i 75/13) i Zakona o zdravstvenom osiguranju (Službene novine FBiH broj 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18 sukladno pozitivnim propisima u oblasti zdravstva zabranjuje se svaki vid diskriminacije prilikom pružanja zdravstvene zaštite po bilo kom osnovu (rase, spola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, bježištpovjesti, političkog ili drugog ubjeđenja, seksualne orijentacije, imovinskog stanja, kulture, jezika, vrste bolesti, psihičkoga ili tjelesnog invaliditeta). Važno je istaći da su Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisane prioritne mjere zdravstvene zaštite kojima se omogućava pristupačnost svim nivoima zdravstvene zaštite vjernelabilnim grupama kao što su osobe sa invaliditetom, lica starija od 65 godine, materijalno neosigurana lica, Romi, povratnici, raseljeni i izbjeglice, žrtve nasilja, duševni bolesnici. Izvori finansiranja definisani su istim zakonom.</p> <p>Napominjemo da je u skladu sa članom 12. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kao posebna mjera propisana osiguranje zdravstvene zaštite osoba romske nacionalnosti koji zbog tradicionalnog načina života nemaju stalno prebivalište u Federaciji. Sredstva za ovu namjenu osiguravaju se svake godine u budžetu Federacije BiH.</p> <p>Za lica koja imaju status povratnika, finansijska sredstva za ovu namjenu planiraju nadležna ministarstva, a nakon isteka statusa povratnika uslovi za ulazak u obavezni sistem zdravstvenog osiguranja su isti kao i za sve druge stanovnike</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>FBiH.</p> <p>Napominjemo da je Odluka o ostvarivanju prava iz bolničke, zdravstvene zaštite povratnika u RS u zdravstvenim ustanovama u FBiH donijeta 2007. Godine i implementirana je u periodu 2008-2012 iz sredstva fonda solidarnosti FBiH, a od 2014. Sredstva za ovu namjenu se redovno planiraju u budžetu BiH.</p> <p>U okviru APBiH za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite 2017-2020 za FBiH kontinuirano se provode aktivnosti s ciljem implementacije ciljeva, programa i mjera iz naprijed navedenog AP u saradnji sa romskim udruženjima odnosno medijatorima. Jedna od aktivnosti je i prikupljanje podataka o broju neosiguranih Roma, Romkinja u ciljanim lokalitetima te zdravstveno osiguranje tih osoba, pri čemu im pomažu multidisciplinarni timovi.</p>
160	106.47.	Prihvaćena	Pojačati mjere usmjerene na suzbijanje etničke, rasne i spolne diskriminacije. Imajući u vidu da je Bosna i Hercegovina trenutno predsjedavajuća zemlja Dekade inkluzije Roma, poduzeti dodatne mjere za promicanje uključivanja osoba romske nacionalne manjine tijekom mandata ove inicijative (Rumunjska);	1-potpuno provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI BIH: Dekada uspješno završena. BiH predsjedavala 2015</p> <p>Komentar Vlade RS RS kontinuirano vrši obuke za državne službenike i pravosuđe o ravnopravnosti polova, te kampanje za podizanje svijesti javnosti. U saradnji sa CEST RS sistematizovana je obuka za sudije i tužioce o ravnopravnosti polova, zabrani diskriminacije i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. GC RS pruža stručnu podršku svim institucionalnim partnerima putem edukativnih i promotivnih aktivnosti o primjeni međunarodnih standarda za sprečavanje i suzbijanje diskriminacije i nasilja po osnovu pola, uključujući</p>

					<p>primjenu Istambulske Konvencije.</p> <p>Nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske realizuje kurs „Prevenција i suzbijanje terorizma, nasilnog ekstremizma i radikalizma“.(106.47)</p>
161	106.146.	Prihvaćena	Nastaviti rad na podizanju svijesti o potrebama romske populacije, osobito djece, te uspostaviti odgovarajući sustav koji osigurava njihovu socijalnu i obrazovnu uključenost, uz dodjelu dostatnih sredstava za provedbu istog (Austrija);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI BiH: Kontinuirano se provodi AP za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, strambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite i Okvirni AP o obrazovnim Roma.</p> <p>Komentar Vlade RS Romska djeca kao i sva druga djeca u RS, imaju jednak pristup obrazovanju</p> <p>Komentar Vlade BD BiH Brčko distrikt BiH, posredstvom zakonodavnih aktivnosti socijalno političkih mjera uključuje djecu romske populacije u sistem socijalne uključenosti, pod jednakim uslovima kao i svu djecu Brčko distrikta BiH;(146.) Odluka o usvajanju akcionog plana za rješavanje problema roma u Brčko distriktu BiH 2017–2020. godina;(146.)</p>
162	106.159.	Prihvaćena	Nastaviti jačanje obrazovnih mjera i politika za integraciju romske djece u obrazovni sustav, kao i jačanje kampanje pismenosti za stanovništvo (Bolivarijanska Republika Venezuela);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI BiH: Implementira se kroz Okvirni AP o obrazovnim Roma</p> <p>Komentar Vlade BD BiH Zaposlena je osoba – Referent za romska pitanja koja unapređuje integraciju romske djece u vaspitno obrazovnom sistemu Brčko distrikta BiH.(159)</p>
163.	106.163.	Nije prihvaćena	Osigurati uključivanje i konzultacije Roma tijekom izrade, provedbe i vrednovanja politika, programa i	1-potpuno provedena	Komentar MLJPI BiH: Formiran je Odbor za Rome kao savjetodavno tijelo

			inicijativa koje bi mogle utjecati na njihova prava (Austrija);	preporuka	VM BiH
164.	106.109.	Prihvaćena	Razmotriti daljne korake na postizanju slobodnog i univerzalnog upisa u knjige rođenih, između ostalog, usklađivanjem zakona države i lokalne vlasti entiteta koji se odnose na registraciju građana i uklanjanjem svih ostalih prepreka koje sprječavaju Romkinje da registriraju rođenje i dobiju izvod iz matične knjige rođenih za svoju djecu (Filipini);	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPIBiH: Trenutno u postupku upisa 94 Romskih lica u postupku upisa

Rb.	Br.pr.	Status/ prihvatanje	Preporuka	Status provedbe	Komentari nadležnih Institucija
			C. 4. PRAVA RANJIVIH GRUPA		
			RASELJENE OSOBE I POVRATNICI		
165.	106.164.	Prihvaćena	Oživjeti nastojanja na ispunjavanju članka VII Daytonskog sporazuma, koji jamči izbjeglicama pravo na povratak u svoje domove (Sjedinjene Američke Države)	2-djelimično provedena preporuka	Komentar MLJPI BiH Implementacija Revidirane strategije je u toku. Svake godine se radi izvještaj o napretku u realizaciji Revidirane strategije za provedbu Aneksa 7 (106.65 i 106.66.) Komentar Vlade RS U Republici Srpskoj, povratnici nemaju nikakvih problema u oblasti imovinskih prava koja ostvaruju u upravnom postupku, izuzev pojedinačnih slučajeva koji se rješavaju u sudskom postupku. Imovina izbjeglicama i raseljenim licima vraćena je u 99,5% slučajeva. (106.164)
166.	106.165.	Prihvaćena	Dosljedno i rigorozno provesti revidiranu Strategiju za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma i uložiti sve napore za poboljšanje životnih uvjeta interno raseljenih osoba i povratnika (Češka);	2-djelimično provedena preporuka	Da bi se u potpunosti provela Revidirana strategija za implementaciju Aneksa VIIDejtonskog mirovnog sporazuma, potrebno je donijeti novi zakon o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima i povratnicima u BiH, bez čijeg donošenja nema kompletnog rješenja izbjegličko-raseljeničke problematike, uključujući sve tri opcije predviđene

					<p>Aneksom VII DMS: povrat imovine i obnova, slobodan izbor mjesta življenja i pravična nadoknada za uništenu imovinu.</p> <p>U Republici Stpskoj je u potpunosti ispoštovan Privremeni sporazum o zadovoljavanju posebnih potreba i prava djece povratnika iz 2002.godine. Kriterijumi o nazivima škola, školskim simbolima i školskim manifestacijama iz 2004.godine su u Republici Srpskoj ispoštovani gotovo u potpunosti.(106.165.)</p>
167.	106.166.	Prihvaćena	Pobrinuti se da raseljene osobe i povratnici u potpunosti uživaju svoja prava koja se odnose na socijalnu i zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, stanovanje, zapošljavanje i fizičku sigurnost (Mađarska);	2-djelimično provedena preporuka	<p>Komentar MLJPI BiH Decembra 2017. održana je tematska sjednica o zdravstvenoj zaštiti raseljenih osoba i povratnika koja je dala određene pozitivne rezultate u zdravstvenoj zaštiti. Navedenih kategorija</p> <p>Komentar Vlade RS Raseljena lica i povratnici u Republici Srpskoj uživaju prava koja se odnose na socijalnu i zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, stanovanje, zapošljavanje i fizičku bezbjednost, isto kao i domicilna lica po pitanju egzistencije i životnog standarda. U obnovi i rekonstrukciji imovine daje se prioritet povratnicima. U Republici Srpskoj, svake godine, vrše se posebna izdvajanja budžetskih sredstava za obnovu i izgradnju komunalne i socijalne infrastrukture, elektrifikacija povratničkih naselja, podrška projektima u zanatstvu i poljoprivredi, kao i pomoć u obnovi vjerskih i kulturnih objekata, radi zadovoljavanja potreba povratnika. Što se tiče fizičke zaštite, stanje u Republici Srpskoj je zadovoljavajuće za sve stanovnike. U Republici Srpskoj, povratnici</p>

					<p>nemaju nikakvih problema u oblasti imovinskih prava koja ostvaruju u upravnom postupku, izuzev pojedinačnih slučajeva koji se rješavaju u sudskom postupku. Imovina izbjeglicama i raseljenim licima vraćena je u 99,5% slučajeva.</p> <p>U Republici Stpskoj je u potpunosti ispoštovan Privremeni sporazum o zadovoljavanju posebnih potreba i prava djece povratnika iz 2002.godine. Kriterijumi o nazivima škola, školskim simbolima i školskim manifestacijama iz 2004.godine su u Republici Srpskoj ispoštovani gotovo u potpunosti. Veza (106.134 i 106.166)</p>
--	--	--	--	--	--